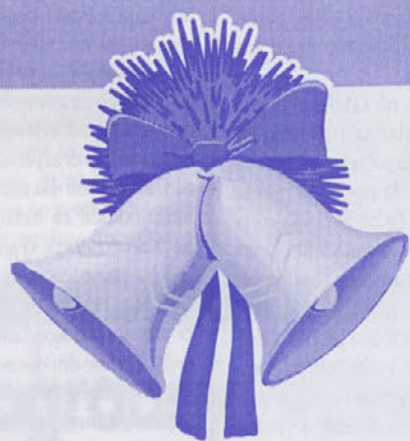

**Vesele
božične praznike
in veliko sreče
v novem letu**

vošči
uredništvo
Snežnika

*Vesel božič
in
srečno novo leto*

6250 Ilirska Bistrica • Bazoviška 19 • 067/42-077

**VABIMO VAS K NAKUPU KVALITETNIH
STVARI PO UGODNIH CENAH!**

Na referendumu ni zmagal nihče

Na nedeljskem referendumu (8. decembra 1996) nobeden od treh volilnih sistemov, ki so jih volivcem ponudili Državni svet in Državni zbor Republike Slovenije ter skupina volivk in volivcev ni dobil večinske podpore. Večina volivcev se referendumu sploh ni udeležila, zato bo imel državni zbor pri sprejemanju volilne zakonodaje povsem proste roke.

V Sloveniji je glasovala le manjšina volilnih upravičencev (37,9%) oziroma veliko manj kot na državnozbornih volitvah (73,7%). Čisti dvokrožni večinski sistem je dobil 44,5%, kombinacija večinskega in proporcionalnega sistema 14,4%, čisti proporcionalni sistem pa 26,2 % glasov, kar je skoraj natančno toliko, kot so na državnozbornih volitvah dobile stanke, ki so podprle posamezne volilne sisteme (v prvem primeru SDS, SLS in SKD, v drugem ZLSD, v tretjem LDS).

V ilirskobistriški občini je bila udeležba na referendumu nekoliko višja, saj je glasovalo 53,3% ali 6.138 volivcev, čeprav je treba omeniti, da znotraj komaj presežene večine tudi v 7. okraju 2. volilne enote nobeden od treh volilnih modelov ni prejel večine glasov. Podobno kot na ravni države so ilirskobistriški volivci največ glasov oddali za čisti dvokrožni večinski sistem (2.766 ali 45,06%), precej manj za čisti proporcionalni sistem (1.233 ali 20,09%) in najmanj za kombinacijo večinskega in proporcionalnega volilnega sistema (855 ali 13,93%).

Pisci številnih komentarjev, ki so razčlenjevali izide nedavnega referenduma o volilnem sistemu, ugotavljajo, da so volivci s svojo neudeležbo državnemu zboru jasno sporočili, da od njega pričakujejo konkretna dejanja v zvezi z odločitvijo o volilni zakonodaji. Uradni izidi so na 2. strani.

SREČNO 1997

Spoštovane občanke, spoštovani občani!

Veliko je želja, ki jih želimo izreči ob koncu iztekajočega se leta, voščiti želimo obilico najboljšega vsem, ki so nam blizu, vsem prijateljem in znancem. Položaj mi veleva, prepričanje pa nalaga, da vam pred vstopom v novo leto v svojem imenu in imenu občinske uprave voščim.

Za nami je pestro in po svoje zanimivo leto. Ne morem trditi, da je bilo s čim posebej zaznamovano ali na kak poseben način drugačno od prejšnjih. Bilo je leto, v katerem smo poskušali izvajati zastavljene cilje in naloge. Živimo v času, ko na marsikaterem področju zaradi takih ali drugačnih težav, pomanjkljivosti ali nedorečenosti še ne moremo govoriti o končnih uspehih. Vendar pa se tega zavedamo in nedokončano delo želimo in hočemo nadaljevati. To niso le prednovolne obljube, pač pa obveza do vas, spoštovane občanke in občani.

Vsekakor pa ne morem mimo tega, da vendarle izpostavim vsaj nekatere najpomembnejše naloge, da ne rečem uspehe, ki smo jih v iztekajočem se letu le opravili.

Na področju družbenih dejavnosti smo dosegli določene rezultate. Naj omenim obnovo in dokončanje začetnih del na osnovnih šolah v Ilirski Bistrici in Knežaku ter nadaljevanje izgradnje osnovne šole v Kuteževem. Skozi vse leto so potekala dela na posodobitvi zgradbe zdravstvenega doma v Ilirski Bistrici in izgradnji zdravstvene postaje v Podgradu.

Tudi na področju infrastrukture beležimo nekaj izrednih uspehov: dokončan je bil vodovod v Podgoro, uspeli smo asfaltirati cesto na Janeževo Brdo, cesto od Velike Bukovice do Soz in začeli z deli za rekonstrukcijo in asfaltiranje cest Mala Bukovica - Starod ter Novokračine - Nova vas.

Še bi lahko našteval, a bodi dovolj. Zavedamo se, da nas čaka še veliko nalog, zlasti na področju gospodarstva, ki pa jim bomo kos z medsebojnim sodelovanjem in vašo pomočjo.

K že povedanemu želim dodati le še misel, ki naj nam bo skupna. Le v slogi, medsebojnem razumevanju, priznavanju drugačnosti in iskrenem prijateljstvu bo naša sreča, delavnost pa bo zagotavljala blaginjo.

Vesele praznike in srečno v novem 1997. letu!

mag. Stanislav Prosen, župan

Od lučk k Luči

V dneh pred prazniki se sprehajam po našem mestu in z zanimanjem opazujem pojavljajoče se praznično okrasje. Lučke se množijo. Nekaterih smo vajeni že iz prejšnjih let, druge so nove, pripravljene prav za letos. Pravzaprav to ni nič posebnega, saj se tako in podobno krasijo vasi in mesta po celem svetu. Pri nas opažam le to razliko, da se je svetleče okrasje pred leti, recimo dobrimi petimi, na ulicah in izložbah pojavljalo po božiču, sedaj pa ga zasledimo že veliko prej. Se pravi, da nekaj vendarle je s tem božičem!

Prebiram Sveto pismo in naletim na zanimive misli.

Mož stare zaveze, priletni Zaharija, ob veselj nad rojstvom sina Janeza vzklika: "Pojdeš namreč pred Gospodom, da pripraviš njegova pota in daš njegovemu ljudstvu spoznati odrešenje v odpustanju njihovih grehov po prisrčnem usmiljenju našega Boga, zaradi katerega nas bo obiskalo vzhajajoče sonce z višave, da razsvetli vse, ki sedi-

jo v temi in smrti senci, in naravná naše noge na pot miru." (Lk 1, 76-79)

Evangelist Janez pa modruje: "Resnična luč, ki razsvetljuje vsakega človeka, je prihajala na svet. V svojo lastnino je prišla, a njeni je niso sprejeli. Tistim pa, ki so jo sprejeli, je dala moč, da postanejo božji otroci." (prim. Jn 1, 6-13)

Da, če priznamo ali ne, za božič se nam vsako leto znova prižiga Luč. Pred leti ji je bila zaukazana tema, zato smo jo nosili skrivaje globoko v svojih dušah. Danes jo poskušajo osvetliti mnogi reklamni reflektorji in pozorni moramo biti, če je nočemo izgubiti. Resnična luč božičnega praznovanja namreč ne morejo biti najboljše mesnine, niti dragocen nakit ne. Tako kot ob prvem božiču se Resnična luč izmika bogastvu in nahu; samo o kapitalu razmišljujoč človek je ne more sprejeti in jo odriva stran od sebe, čeprav zelo vladno. Saj veste, kako sta Jožef in Marija slišala po Betlehemu: "Oprostita, saj bi vaju sprejeli, a je že vse polno."

Toda prijatelji - ali je naše življenje kdaj tako polno, da v njem ne bi bilo prostora za ljubezen do otroka, načrtovanega ali ne? Je naše življenje res lahko kdaj prenapolnjeno zakonske ljubezni? Moremo reči, da je na svetu preveč razumevanja in miru? Mar moremo pomisliti, da je dovolj smisla, dokler sosed ubija ali se ubija? Zdi se mi, da dežela teh in še drugih tem in smrtih senc, ki jih prav dobro poznamo, dobesedno vpije po Luči, po odrešenju. Zato se težko sprijaznem z mislijo, da mi bodo, drobni pikici na zemeljski obli, nataknil gumijasto masko ali me preslepili z neštetimi lučkami. Kajti Luč - Bog prihaja tudi ob letošnjem božiču k meni in me jemlje resno. Daje mi možnost in moč, da s svojim življenjem nekaj malega prispevam k božji slavi in dodam kamenček k mozaiku miru med ljudmi.

Draga bralka, dragi bralec, voščim Vam, da bi ob letošnjem božiču tudi sami začutili klic Luči, ji dopustili, da razsvetli Vašo dušo za vse dobro in tako dobili moč za plemenito, pošteno, miroljubno in prizadevno življenje v vsem novem letu 1997.

Slavko Rebec

IZIDI REFERENDUMA O VOLILNEM SISTEMU

ZAP. ŠT.	VOLIŠČE	ŠT. VOLIVCEV	GLASOVALO	%	NEVELJAVNE	VELJAVNE	1. Zbirna državnega sveta KONVINCIRANI SISTEM		2. Zbirna 4.1710 volivcev VEČINSKI SISTEM		3. Zbirna 30 posodavec PROPOKONALNI SISTEM	
							ZA	PROTI	ZA	PROTI	ZA	PROTI
1	KS IL. BISTRICA	754	246	32.6	16	230	46	88	114	52	64	87
2	GASILSKI DOM	323	149	46.1	17	132	36	24	49	19	44	24
3	CENTER ZA SOC. DELO	413	150	36.3	20	130	17	46	65	17	44	37
4	OŠ D. KETTE	327	117	35.8	5	112	23	39	45	27	43	29
5	OŠ D. KETTE	475	141	29.7	18	123	43	39	27	49	48	36
6	GLASBENA ŠOLA	655	281	42.9	19	262	44	99	164	47	48	110
7	AMD	780	245	31.4	32	213	50	94	93	81	60	101
8	JASEN	212	121	57.1	8	113	14	96	53	57	34	79
9	VRBOVO	260	133	51.2	14	119	17	47	76	21	14	54
10	VRBICA	116	115	99.1	20	95	15	45	35	29	31	45
11	JABLANICA	132	130	98.5	27	103	24	32	57	26	8	43
12	KUTEŽEVO	229	84	36.7	14	70	12	19	27	17	23	19
13	TRPČANE	101	58	57.4	9	49	10	10	31	2	6	8
14	ZABIČE	264	109	41.3	24	85	15	54	54	25	9	57
15	PODGRAJE	242	154	63.6	12	142	14	48	93	23	20	48
16	SUŠAK	79	65	82.3	25	40	10	17	14	15	6	20
17	NOVOKRAČINE	221	158	71.5	31	127	37	31	24	29	60	22
18	JELŠANE	237	121	51.1	19	102	14	56	36	45	48	35
19	DOLENJE	177	94	53.1	25	69	9	33	34	17	13	34
20	VELIKO BRDO	114	103	90.4	8	95	3	11	84	4	3	10
21	M. BUKOVICA	132	71	53.8	12	59	7	15	38	9	11	16
22	KOSEZE	304	172	56.6	19	153	19	50	84	24	39	50
23	V. BUKOVICA	147	142	96.6	42	100	1	68	63	27	22	57
24	SOZE	28	27	96.4	2	25	4	10	20	0	1	9
25	D. ZEMON	367	113	30.8	38	75	19	22	44	9	12	24
26	G. ZEMON	87	45	51.7	4	41	12	7	7	11	16	10
27	PAVLICA	40	35	87.5	0	35	0	19	31	4	4	15
28	STAROD	43	43	100	8	35	6	17	24	1	3	17
29	PODGRAD	476	210	44.1	23	187	15	72	102	38	55	64
30	PODBEŽE	101	92	91.1	16	76	8	23	52	8	11	31
31	RACICE	121	109	90.1	33	76	11	29	48	23	9	28
32	SABONJE	79	49	49.0	5	44	7	23	31	7	2	22
33	HRUŠICA	221	201	91.0	33	168	27	62	65	58	54	50
34	PREGARJE	349	181	51.9	29	152	40	65	59	55	30	71
35	PRELOŽE	56	41	73.2	13	28	4	9	3	9	10	11
36	ZAJELŠJE	47	47	100	0	47	3	13	40	4	2	15
37	TOMINJE	97	59	60.8	5	54	7	8	39	4	8	8
38	HARIJE	222	113	50.9	6	107	15	27	78	16	8	34
40	REČICA	399	159	39.8	16	143	15	60	110	19	9	72
41	OSTROŽNO BRDO	90	90	100	11	79	9	15	52	8	15	21
42	JANEŽEVO BRDO	20	18	90.0	0	18	4	0	12	1	1	0
43	KILOVČE	46	41	89.1	11	30	3	1	21	1	5	1
44	BITNJA	100	98	98.0	22	76	5	26	36	12	30	21
45	RATEČEVO BRDO	27	27	100	4	23	1	9	16	2	4	9
46	PREM	149	87	58.4	14	73	15	20	36	9	16	20
47	ČELJE	50	47	94.0	5	42	10	10	10	6	21	9
48	SMRJE	100	90	90.0	10	80	4	14	69	5	1	14
49	TOPOLC	256	105	41.0	13	92	11	48	55	20	17	45
50	MEREČE	57	46	80.7	11	35	1	10	21	6	10	8
51	PODSTENJE	57	56	98.2	7	49	11	3	35	4	2	6
52	ŠEMBIJE	194	147	75.8	17	130	43	38	56	29	13	49
53	KNEŽAK	419	200	47.7	36	164	13	70	71	41	72	50
54	BAČ	371	255	68.7	33	222	24	111	125	41	55	98
55	KORITNICE	163	87	53.4	19	68	6	30	21	23	31	24
	PREDČASNO VOL.		61		11	50	22	9	17	10	8	14
	VOL. PO POŠTI											
	SKUPAJ	11.526	6.138	53.3	891	5.247	855	1.941	2.766	1.146	1.233	1.891
	ODSTOTKI				14.52	85.48	13.93	31.62	45.06	18.67	20.09	30.81

IZIDI REFERENDUMOV IN NAKNADNIH VOLITEV V SVETE KS

OBČINA ILIRSKA BISTRICA
OBČINSKA VOLILNA KOMISIJA

Datum: 9. 12. 1996

Na podlagi 2. odstavka 90. člena Zakona o lokalnih volitvah (Uradni list Republike Slovenije št. 72/93, 7/94 in 33/94) je Občinska volilna komisija na seji dne 9. decembra 1996 sprejela naslednji

SKLEP

1. Izidi naknadnih volitev v svete krajevnih skupnosti, ki so bile izvedene dne 8. decembra 1996, se objavijo v časopisu Snežnik.

2. Izvoljeni so bili naslednji kandidati:

KS HRUŠICA: Iztok Ljubič, Danijel Cek, Dejan Mezgec, Darko Renko in Bruno Kakovič;

KS KNEŽAK, volilna enota BAČ: Aleš Tomšič, Bojan Tomšič in Alojz Tomšič;

KS REČICA, volilna enota ZAREČICA: Igor Batista in Vojko Gustinčič.

OBČINSKA VOLILNA KOMISIJA
predsednik:
Mitja Škerlavaj

Na podlagi 50. člena v zvezi s 56. členom Zakona o referendumu in o ljudski iniciativi (Uradni list Republike Slovenije št. 15/94) objavlja Občinska volilna komisija Občine Ilirska Bistrica

POROČILO

o izidu glasovanja na referendumu za uvedbo samoprispevka na območju dela Krajevne skupnosti Vrbovo - v vasi Jablanica, ki je bil izveden dne 8. decembra 1996.

1. Na območju dela Krajevne skupnosti Vrbovo, v vasi Jablanica, je bil dne 8. decembra 1996 izveden referendum o uvedbi samoprispevka na podlagi sklepa o razpisu referenduma (Uradne objave št. 37/96). Po pregledu volilnih spisov, ki jih je predložil volilni odbor, je komisija ugotovila naslednji izid glasovanja:

- v volilni imenik je bilo vpisanih 132 volivcev,
- glasovalo je 130 volivcev,
- neveljavne so bile 3 glasovnice,
- veljavnih je bilo 127 glasovnic,
- ZA je glasovalo 112 volivcev,
- PROTI je glasovalo 15 volivcev.

2. Na podlagi izida glasovanja volilna komisija ugotavlja, da je bil sklep za uvedbo samoprispevka izglasovan.

Ilirska Bistrica, 12. decembra 1996

OBČINSKA VOLILNA KOMISIJA
predsednik:
Mitja Škerlavaj

Na podlagi 50. člena v zvezi s 56. členom Zakona o referendumu in o ljudski iniciativi (Uradni list Republike Slovenije št. 15/94) objavlja Občinska volilna komisija Občine Ilirska Bistrica

POROČILO

o izidu glasovanja na referendumu o izstopu naselja Jasen iz Krajevne skupnosti Vrbovo, ki je bil izveden dne 8. decembra 1996.

1. Na območju dela Krajevne skupnosti Vrbovo, v naselju Jasen, je bil dne 8. decembra 1996 izveden referendum o izstopu naselja iz krajevne skupnosti na podlagi sklepa o razpisu referenduma (Uradne objave št. 36/96). Po pregledu volilnih spisov, ki jih je predložil volilni odbor, je komisija ugotovila naslednji izid glasovanja:

- v volilni imenik je bilo vpisanih 212 volivcev,
- glasovalo je 121 volivcev,
- neveljavnih glasovnic ni bilo,
- veljavnih je bilo 121 glasovnic,
- ZA je glasovalo 112 volivcev,
- PROTI je glasovalo 9 volivcev.

2. Na podlagi izida glasovanja volilna komisija ugotavlja, da je bil sklep o izstopu naselja Jasen iz KS Vrbovo izglasovan.

Ilirska Bistrica, 12. decembra 1996

OBČINSKA VOLILNA KOMISIJA
predsednik:
Mitja Škerlavaj

ZDRAVSTVO

Manj denarja za najemnine, več za stavbe in opremo

V Sloveniji je 58 zdravstvenih domov, ki opravijo 80% zdravstvenih storitev, čeprav dobijo le 18% celotnega denarja za zdravstvo. Kar 28 jih ima izgubo in med njimi je tudi ilirskobistriški. Izgubo javnih zavodov, torej tudi zdravstvenih domov, so po odloku o ustanoviteljstvu dolžni obravnavati in pokrivati ustanovitelji - občine. V preteklih letih je imel ilirskobistriški zdravstveni dom izgubo zaradi visokih najemnin, ki jih je moral plačevati za dislocirano fizioterapijo in zobozdravstveno ambulanto, in nezadostnega financiranja s strani Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije (ZZVS). Izgubi se zdravstveni dom ni mogel izogniti tudi letos, saj je za obdobje od januarja do septembra ocenjena na slabih 5 milijonov tolarjev, kar je precej manj kot v istem obdobju lani. Na zadnji seji (sreda, 11. decembra) so ilirskobistriški svetniki obravnavali tudi sveženj premoženjsko-pravnih zadev in sprejeli več sklepov. Najpomembnejši je vsekakor tisti, s katerim so na predlog stanovanjskega sklada Zdravstvenemu domu Ilirska Bistrica brezplačno in za nedoločen čas oddali približno 100 m² pritličja v stavbi na Gregorčičevi ulici 8d, v katerem že od oktobra opravlja fizioterapijo.

Poleg ene zasebne fizioterapevte in fizioterapevta v Domu starejših občanov za nekaj manj kot 15.000 prebivalcev ilirskobistriške občine skrbita še dve fizioterapevki, zaposleni v zdravstvenem domu. Do njunih uslug bodo pacienti "prišli" veliko lažje, saj je bil z denarjem zdravstvenega doma pred stavbo na Gregorčičevi ulici 8d zgrajen poseben pločnik, ki omogoča dostop tudi invalidom na vozičkih, mukotrpno vzpenjanje po stopnicah pa bo za mnoge ostalo le še spomin.

Zdravstveni dom Ilirska Bistrica je moral zaradi visoke najemnine leta 1994 preseliti fizioterapijo iz Doma starejših občanov v II. nadstropje Tokisove stavbe, čeprav ni imela ne dvigala ne primerne dostopa. V začetku je bila najemnina za uporabo Tokisovih prostorov ugodna, kmalu pa je dosegla in preseгла ceno Doma starejših občanov. Zdravstveni dom je Tokisu v zadnjem obdobju mesečno plačeval več kot 150.000 SIT, na vsoto 2.650 DEM, ki jo zahteval od 1. maja 1996, pa dr. Ivica Smajla, direktorica Zdravstvenega doma Ilirska Bistrica, ni pristala.

Delna rešitev problema, na katerega je dolgo opozarjala, bo močno izboljšala finančno stanje zdravstvenega doma, izgubo zaradi najemnin pa bi v celoti odpravila podobna poteza obrambnega ministrstva, če bo zmanjšalo ceno najemnine za zobozdravstveno ambulanto.

Za osnovno zdravstveno varstvo bo morala več storiti tudi država, ki se vse bolj zaveda, da je občinam naptila pretežno breme. Ministrstvo za zdravstvo naj bi vsako leto namenilo 300 milijonov SIT za popravilo zdravstvenih domov in nakup nove opreme, a vprašanje je, če bo omenjena vsota zadostovala.

• Nekateri svetniki že dolgo zanima, zakaj lekarna občini ne plačuje najemnine, čeprav opravlja profitno dejavnost. Denar torej ima, saj si je prostore pred kratkim temeljito prenovila. Dr. Ivica Smajla pravi, da bi bila lekarna lahko tudi drugje; zdravstveni dom ima premalo prostora, iz hiše pa je ni mogoče kar izseliti tudi zaradi tega, ker je ustanoviteljica javnega zavoda Kraške lekarne poleg postojnske in sežanske tudi Občina Ilirska Bistrica. Lekarna zdravstvenemu domu ne plačuje najemnine, pač pa le 13,74% skupne porabe vode, kurilnega olja in amortizacije za zgradbo, kotlovnico in vodovod ali povprečno 41.276 tolarjev na mesec (velja za prvih devet mesecev letošnjega leta).

Glede investicij v ilirskobistriško zdravstveno varstvo je treba omeniti, da je bila notranjost stavbe v Ilirski Bistrici letos nekoliko prenovljena (otroški dispanzer je zdaj v I. nadstropju, vse ambulate za odrasle so v pritličju), laboratorij pa še vedno nima vse opreme. Ministrstvo za zdravstvo je sicer že lani obljubilo, da bo zdravstvenim domovom sofinanciralo nakup dražjih aparatov, a ni ničesar storilo. Ilirskobistriški zdravstveni dom se bo verjetno odločil za nakup cenejšega biokemičnega analizatorja, ki ga je možno nadgrajevati.

Zdravstvena postaja v Podgradu počasi dobiva končno podobo. Do izteka letošnjega leta bi morala biti končana vsa notranja zidarska dela. Zadnje dni decembra bo izbran še dobavitelj opreme in če se ne bo zgodilo kaj nepredvidenega, meni gradbeni odbor, bo kmalu sprejela prve paciente.

SDS

Socialdemokratska stranka SLOVENIJE
Občinski odbor ILIRSKA BISTRICA

Želi vsem občanom Občine Ilirska Bistrica,
še posebej pa našim volivcem,
VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN SREČNO, ZDRAVO
TER USPEHOV POLNO NOVO LETO 1997!

Vesel božič in
srečno novo leto
Vam želi

GOSTILNA • TRGOVINA • DISKONT

S SEJ OBČINSKEGA SVETA

Občina bi morala pomagati gospodarstvu

Ilirskobistriški svetniki so v preteklem mesecu trikrat obravnavali osnutek rebalansa občinskega proračuna za leto 1996, razpravo pa naj bi končali na zadnji letošnji seji 23. decembra. Poleg rebalansa so na 24. in 25. seji obravnavali realizacijo sklepov s predhodnih sej in sprejeli kopico novih, ki jih bo morala uresničiti občinska uprava.

Zaradi različnih razlogov je občinski svet na predlog Zveze za Primorsko in Liste neodvisnih občanov krajevnih skupnosti razrešil člana stanovanjskega sklada Ivana Popita, člana sklada stavbnih zemljišč Franca Keša in člana statutarne pravne komisije Jožeta Iskro ter na njihova mesta imenoval Borisa Kalčiča, Antona Šenkinca in Simona Šajna.

Svetniki so obravnavali tudi pripombe najemnikov občinskih poslovnih prostorov, ki niso najbolj zadovoljni z novim Pravilnikom o oddajanju poslovnih prostorov v najem oziroma z občutno višjimi najemnina od 1. novembra. Slišati je bilo različna mnenja; od tega, da so so najemnine povečale za nekajkrat in da bi se bilo treba z vsemi najemniki še enkrat pogovoriti ter, če bo potrebno, najemnine znižati, do čisto nasprotnih stališč in trditev, da so najemniki občinskih prostorov v preteklosti plačevali premalo in da pravilnika ni treba spreminjati.

V nadaljevanju so izbrali izvajalca (Tehnika d.o.o., Lucija), ki bo uredil sanitarije za gledalce v športni dvorani OŠ A. Žnideršiča, čeprav je športna zveza Ilirska Bistrica dala prednost ureditvi sanitarij in garderob za športnike. Po obravnavi so se svetniki odločili, da je 2,8 milijona tolarjev (50% iz občinskega proračuna, 50% iz ministrstva za šolstvo in šport) bolj smotno porabiti za ureditev sanitarij za gledalce, športniki pa bodo prišli na vrsto kdaj drugič. Delež občine pri investiciji se bo pokrila iz razlike prihodkov in odhodkov dvorane za leti 1995 in 1996.

Izmed ponudnikov, ki so se prijavili na oktobrski javni razpis, so svetniki za postavljanje neprometnih znakov (usmerjevalne

in reklamne table, veliki reklamni panoji in svetlobne reklamne table) na območju ilirskobistriške občine izbrali podjetje Metropolis Media d.o.o. iz Ljubljane, ki je dobilo koncesijo za dobo 15 let, postaviti pa mora najmanj 40 panojev.

Da bi dobili več informacij o stanju ilirskobistriškega gospodarstva, so svetniki na eni izmed predhodnih sej zadolžili občinsko upravo, da do konca oktobra pripravi analizo stanja. Predstavniki občine so se z direktorji ilirskobistriških podjetij sicer sestali, občinska uprava pa ni pripravila analize zato, ker ocenjuje, da je za kaj takega potrebno več časa, vprašanje pa je, koliko so podjetja pripravljena sodelovati z občino, saj je znano, da dejansko stanje v veliki meri prikrivajo. Ilirskobistriška podjetja imajo po izgubi nekdanjih jugoslovanskih trgov velike težave in nekatera komaj ohranjajo delovna mesta. Svetniki so v razpravi poudarili, da bi morala občina z domačim gospodarstvom veliko tesneje sodelovati zaradi tega, ker lahko samo skupne rešitve pripeljejo do boljših rezultatov. Občinsko upravo so ponovno zadolžili, da pripravi analizo stanja ilirskobistriškega gospodarstva do konca aprila prihodnjega leta.

Na pobudo svetnika Vojka Tomšiča (LDS), velikega nasprotnika sejma in prireditve na Titovem trgu v Ilirski Bistrici, ki stanovalcem okoliških ulic preprečuje dostop do doma z avtomobili, je občinski svet zadolžil občinsko upravo, da pripravi predlog novega odloka, ki bo natančno določal kriterije za organizacijo sejmov in drugih prireditve v Ilirski Bistrici. Za te namene naj občinska uprava pripravi tudi predlog nove lokacije.

KRONIKA

Umor v Gregorčičevi ulici

V petek, 13. decembra, je 10 minut pred eno uro ponoči v Gregorčičevi ulici 1a odjeknila močna eksplozija, ki je razdejala stanovanje zakoncev Jagodnik in vznemirila prebivalce Ilirske Bistrice. Takoj po eksploziji plinske jeklenke, ki je snela aluminijasto konstrukcijo, s katero je bil zastekljen njun balkon v prvem nadstropju stanovanjskega bloka, so na kraj nesreče prihiteli sosedi, a 65-letni Emiliji niso mogli več pomagati. Zakonca sta se zadnje čase pogosto prepirala in si grozila.

Postojnski kriminalisti so kmalu ugotovili, da plinska jeklenka ni eksplodirala sama od sebe. Eksplozijo je povzročil 72-letni Alojz Jagodnik, ki je bil v kopalnici umoril svojo ženo Emilijo. Vse sume o nasilnem dejanju zoper življenje je potrdila poznejša obdukcija trupla Emilije Jagodnik, kriminalisti pa so ugotovili, da je hotel Alojz umor verjetno zakriti, zato je odvil plinsko jeklenko na balkonu in čez čas prižgal vžigalnik. Mogoče si je hotel soditi sam, a je nesrečo preživel, saj je zmožni pot do policistov na železniški postaji.

Alojz Jagodnik je v eksploziji dobil hude opekline in se še vedno zdravi v ljubljanskem Kliničnem centru. Čaka ga kazenska ovadba, saj ga postojnski kriminalisti utemeljeno sumijo, da je storil kaznivo dejanje umora in povzročil splošno nevarnost.

POLICIJA OPOZARJA

O nepotrebnem pokanju in zimski opremi motornih vozil

Policisti Policijske postaje Ilirska Bistrica opozarjajo mlade in starejše občane, naj v času božičnih in novoletnih praznikov upoštevajo geslo lanske akcije "Petarde, lepše je brez vas", ki je vsekakor zalegla, saj je bilo povsod po Sloveniji veliko manj pokanja in telesnih poškodb kot v preteklosti. Da bi bilo tako tudi letos, opozarjajo na dopolnjen pravilnik o kategorizaciji in preizkusu pirotehničnih sredstev - v veljavo je stopil lanskega decembra -, ki dovoljuje le uporabo izdelkov I. razreda (pokajoče vžigalice, pasje bombice ipd.), izdelke II. razreda (petarde in rakete) pa samo v času od 26. decembra do 2. januarja.

Uporaba pirotehničnih sredstev je izrecno prepovedana v strnjenih stanovanjskih naseljih, v vseh zaprtih prostorih, v bližini bolnišnic, domov za ostarele, vrtcev, šol, cerkva, v prevoznih sredstvih, namenjenih potniškemu prometu in vseh ostalih površinah, na katerih se odvijajo športne ali kulturne prireditve ter na mestih, kjer se zbira večje število ljudi. Pravilnik prepoveduje uporabo pirotehničnih sredstev otrokom in mladostnikom do 16. leta starosti. Vse tiste, ki bodo z nedovoljeno uporabo petard in ostalih pirotehničnih sredstev kršili javni red in mir bodo policisti prijavili sodniku za prekrške.

• Lansko leto so policisti na obeh mejnih prehodih zasegli 1.900 petard in 30 raket, do 19. decembra 1996 pa 32.000 petard in 5 raket. Vsi kršilci so bili državljani Republike Hrvaške. Marjan Tavčar, pomočnik komandirja Postaje mejne policije Jelšane, je povedal, da v teh dneh pričakujejo povečan pretok državljanov Hrvaške in BiH, ki se bodo za praznike vračali domov. Lani so policisti na meji tolerirali manjše količine petard, letos tega ne počnejo več.

Ilirskobistriški policisti bodo v skladu s svojimi pooblastili storili vse, da bi preprečili pokanje, zato bodo v času praznikov poostri nadzor na obeh mednarodnih mejnih prehodih, na sejmiščih in drugih javnih prostorih oziroma povsod tam, kjer obstaja možnost, da pride do nedovoljenega motenja ljudi in živali. Po dogovoru z župniki iz vse občine bodo v uniformah ali civilu prisotni tudi v bližini sakralnih objektov, v katerih bodo polnočne maše. Ostali ukrepi se ne bodo veliko razlikovali od tistih iz prejšnjih let, saj je nepotrebnega in nevarnega pokanja čedalje manj, čeprav pogosto opozarjanje po prepričanju Božidarja Štembergerja, novega komandirja Policijske postaje Ilirska Bistrica, ne more biti brez učinkov in odveč.

Slovenska policija je med 22. novembrom in 20. decembrom izpeljala akcijo "Varna zimska vožnja". Namenjena je bila voznikom, ki posvečajo premalo pozornosti opremi in tehnični brezhibnosti štirikolesnikov v zimskem času. Policisti so tu-

tudi v zadnji letošnji akciji delili posebne zloženke, v katerih so bila napisana kratka navodila o tem, kaj mora imeti vozilo, da bo vožnja z njim varna tudi pozimi (brezhibni žarometi, ostale luči, zavore, primerne gume, snežne verige).

Pravilnik o opremi štirikolesnikov določa, da za zimsko opremo štejejo gume z oznako M+S na pogonskih kolesih ali radialne gume na vseh kolesih, če imajo najmanj 4 milimetre profila in če so v prtljajniku verige. Vozniki avtobusov in tovornjakov morajo imeti tudi lopato.

Ilirskobistriški policisti so v času akcije voznike opozarjali, razdelili 46 zloženek, izrekli 34 mandatnih kazni, sodniku za prekrške pa so prijavili 3 kršitelje.

Nove številke za klic v sili

S 1. januarjem prihodnjega leta bo Slovenija prešla na trimestni in v Evropi uveljavljen sistem najpomembnejših telefonskih števil, ki so velikokrat odločilnega pomena za varnost ljudi in zaščito premoženja. Policijo bomo po novem klicali na telefonsko številko 113, številka 112 pa bo nadomestila kar tri dosedanje (93 - gasilci, 94 - reševalci in 985 - center za obveščanje).

Ministrstvo za notranje zadeve je o spremembi telefonske številke policije že začelo obveščati javnost in bo v prihodnjem letu natančno spremljalo število klicev na novo in staro številko. Če bo medijska akcija tako uspešna kot predvidevajo, bodo policisti številko 92 ukinili že 1. februarja.

Predvideni rok za zamenjavo telefonskih števil 93, 94 in 985 je do konca prihodnjega leta, ko se bo v enoten sistem za odkrivanje in spremljanje nevarnosti naravnih in drugih nesreč združilo vseh 13 regionalnih centrov za obveščanje. Do takrat bodo gasilci in reševalci še vedno dosegljivi na starih telefonskih številkah.

NALOŽBE

Novogradnja vidno raste

Osnovno šolo Podgora Kuteževo že dolgo pesti pomanjkanje prostora in je edina v ilirskobistriški občini, ki ima organiziran dvoizmenski pouk. Dolgoletne želje po razširitvi šole so se začele uresničevati v drugi polovici oktobra, ko so delavci SGP Primorje začeli s prvimi pripravami na gradnjo. Čeprav jih je najprej zaustavil jesenski mraz, pozneje pa še dež, so pred prazniki že postavili nosilno konstrukcijo nove telovadnice (364 m²) in začeli zidati štiri nove učilnice (tri splošne in računalniško), tri kabinete, garderobe, povezovalni hodnik in prostor za tehnično osebje. Zaradi ostrih vremenskih pogojev so se projektanti odločili za klasičen in ne montažni način gradnje. Ko bo prenovljena še stara stavba, ki je bila zgrajena leta 1978, bo kuteževska osnovna šola pridobila 845 m² površine in s tem več prostora za knjižnico, zbornico in računovodstvo.

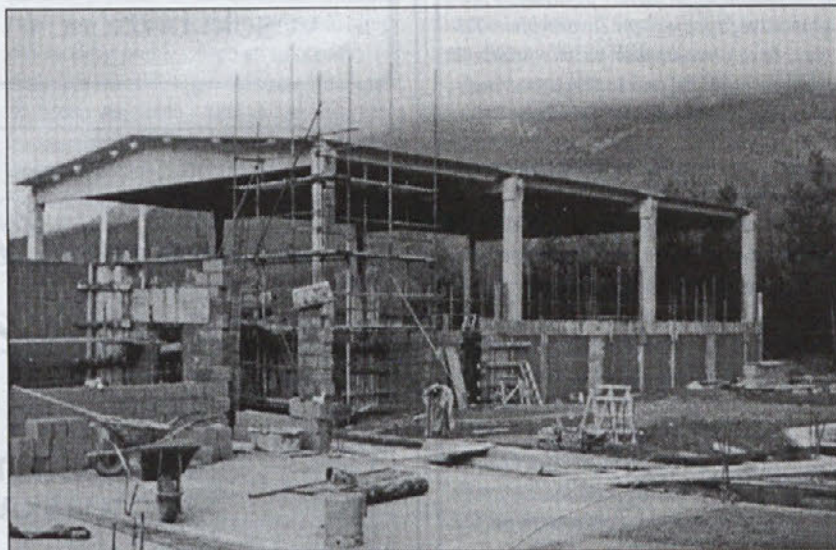
Predračunska vrednost celotne investicije je 157,7 milijona tolarjev (delež ministrstva za šolstvo in šport je skoraj 60 milijonov tolarjev). Za izvedbo prve faze gradnje, to je do pokritja in zaprtja objekta, sta občina in ministrstvo do konca letošnjega koledarskega leta zagotovili 36 od 60 milijonov tolarjev. Razliko bosta investitorja pokrila naslednje leto. Ker občinski proračun verjetno ne bi mogel prenesti 98,2 milijona tolarjev v tako kratkem času (do začetka šolskega leta 1997/98), so načrtovalci v občinski delež investicije vključili tudi 20 milijonov tolarjev iz krajevnega samoprispevka.

Ravnatelj Milan Dekleva se je o razpisu referenduma za krajevni samoprispevek že pogovarjal z novoizvoljenimi predstavniki svetov krajevnih skupnosti Kuteževo in Zabiče. Krajanje se zavedajo, da objekt brez njihove pomoči verjetno ne bo tak kot si želijo, nagibajo pa se tudi k temu, da bi z denarjem iz samoprispevka uredili še pokopališče v Podgrajah in financirali izvedbo nekaterih drugih programov lokalnega značaja.

Po novem letu bo Osnovna šola Podgora Kuteževo začela akcijo, s katero bo poskušala pridobiti čimveč različnih donatorjev in sponzorjev. Za dokončanje

gradnje bo vesela vsakega, še tako majhnega prispevka. Njeni prošnji so se že odzvali podgorski taborniki, ki bodo januarja in februarja organizirali več zabavnih prireditve, čisti izkupiček pa bodo namenili za dograditev šole.

Hvalevredna akcija torej, čeprav novogradnja brez razumevanja občinskega sveta, ki bo moral zagotoviti ustrezen delež denarja iz občinskega proračuna, ne bo zaključena. Dozidava šole v Kuteževem je za občino vsekakor velik zalogaj, posebno če upoštevamo, da nima mačehovskega odnosa do šolstva. Tudi mladi Podgorci imajo pravico do podobnih pogojev šolanja kot drugod, dograjena šola pa bo imela vse pogoje za uvedbo devetletke.

Učenci in krajanje se najbolj veselijo nove telovadnice.

Vesel božič in srečno novo leto

FIZIOTERAPIJA IN TRGOVINA

- zelena zdravila
- čaji in čajne mešanice
- ortopedski pripomočki
- ortopedski vzglavniki
- Chicco program za otroke in otroška hrana
- preventivne in terapevtske kompresijske nogavice
- obvezilni program
- madicinska kozmetika

Rozmanova ul. 1
6250 Ilirska Bistrica
tel./fax: 067/41-156

Zavarovanim osebam izdajamo tehnične pripomočke na naročilnice (recepte).

UREJENOST OKOLJA

Lepo okolje za boljše življenje

Ilirskobistriška občina se je tudi letos vključila v vseslovensko akcijo "MOJA DEŽELA - LEPA, UREJENA IN ČISTA", ki jo je s pomočjo ministrstva za okolje in prostor ter ministrstva za gospodarske dejavnosti pripravila Turistična zveza Slovenije. Oddelek za gospodarstvo in finance Občine Ilirska Bistrica je že junija imenoval posebno 5-člansko komisijo, ki je junija in oktobra nenapovedano obiskala in ocenjevala urejenost vseh krajev v občini. Posebej je izpostavila gozdno pristavo Mašun, ki je v kategoriji hribovskih krajev zasedla visoko 2. mesto v Sloveniji. Državno priznanje sta oskrbnika Erika in Mitja Bolčina prejela 7. decembra v Slovenskih Konjicah, v petek, 20. decembra, pa jima je župan Stanislav Prosena izročil še občinskega, tak kot vsem ostalim, ki so si po mnenju komisije zaslužili pohvale za urejeno bivalno okolje.

Poleg Mašuna, ki je bil letos izbran za najlepši hribovski kraj, je komisija za najbolj urejeno stanovanjsko sosesko v mestu Ilirska Bistrica izbrala stanovanjsko bloka v Župančičevi ulici št. 2 in 4. Med izbranci je tudi vaška skupnost Pregarje, ki je dobila priznanje za lepo urejen kal na križišču ob vstopu v vas, treba pa je omeniti tudi 21 posameznikov z lepo urejenimi stanovanjskimi hišami, vrtovi in okolico.

Priznanja so si zaslužili: Stanislav Pugelj in Alojz Baša iz Jasena, Marina Štemberger

iz Vrbice, Jožef Rolih iz Zabič, Emil Šuštar iz Novokračin, Boris Brozina iz Jelšan, Zvonko Škrlič iz Dolnjega Zemona, Jadran Zevnik iz Kosez, Alma Kovač iz Knežaka, Vlasta Nadoh iz Podtabora, Marta Jenko iz Gornje Bitnje, Vojko Velikanje iz Podstenj, Jožica Matko iz Dolnje Bitnje, Draga Kovačič s Prelož, Gordan Kinkela iz Podbež, Silvo Kreševič iz Račic, Vinko Božič z Male Bukovice, Rudolf Vičič iz Zarečice, Damjan Kastelic iz Dobropolja ter Marija Penko in Jože Valenčič iz Ilirske Bistrice.

vošči vsem svojim članom,
prijateljem in ljubiteljem gora
srečno novo leto 1997, obenem pa v
planinske postojanke na Snežniku, Sviščakih
in na Kozleku ter na prireditve v prihodnem letu,
ko bo praznovalo 90-letnico delovanja,
priročno vabi še ostale.

Prostovoljno pokojninsko zavarovanje Zavarovalnice Triglav, d.d.

Pokojnina po Vaši meri

Prostovoljno pokojninsko zavarovanje Zavarovalnice Triglav, d.d., je prvo na našem trgu, ki je po kakovosti in obliki primerljivo s prostovoljnimi oblikami pokojninskega zavarovanja v Zahodni Evropi. Njegovi glavni značilnosti sta preprostost in prilagodljivost možnostim in potrebam zavarovanca. Obliko pokojninskega programa namreč oblikuje zavarovanec sam na temelju svojih zahtev, možnosti, želja in potreb. Zavarovalnica Triglav je pripravila tri različne modele pokojninskih programov. Osnova vseh je mesečna starostna pokojnina, ki jo bo zavarovanec prejemal od upokojitve do smrti, modeli pa se razlikujejo glede na izbiro družinske pokojnine in zavarovalne vsote za primer smrti. Program je odvisen tudi od oblike in višine prispevkov ter števila zavarovancev na polici.

Vsak zavarovanec ima svoj fond
Sestavni del pokojninskega programa so skladi članov: vsak zavarovanec ima svoj fond, v katerem se zbirajo vplačana sredstva, zmanjšana za stroške in za višino premije zavarovanja za primer smrti. Fond je nekakšen "akumulator in multiplikator" sredstev, namenjenih za prejemanje starostne pokojnine.

Prispevke v fond lahko plačujejo samo zavarovanec za svoje člane ali samo zavarovanci ali pa v fond prispevata zavarovalec in zavarovanec v višini in obliki, za kateri se dogovorita. Prispevki se plačujejo vsak mesec ali kako drugače, če je tako dogovorjeno; lahko jih vplačuje posameznik, podjetje ali oba v določenem deležu. Višina prispevka je lahko odstotek od bruto plače, lahko je izražena v absolutnih zneskih glede na skupine, ki jih določi delodajalec, ali pa je prilagojena željam zavarovalca in člana pokojninskega programa.

Osnova za izračun starostne pokojnine je odvisna od višine sklada posameznika ob upokojitvi, starosti ob upokojitvi, spola in vrste pokojninskega programa. Višina pokojnine se določi tako, da se zbrana sredstva sklada delijo s koeficientom enkratne pokojnine, ki je različen glede na starost ob upokojitvi in spol.

Želimo Vam veselo in
prijetno praznovanje
božičnih in novoletnih
praznikov.
Naj bo novo leto srečno,
zdravo in uspešno.

Dobiček
Zavarovalnica deli med svoje zavarovance tudi dobiček, ki nastane zaradi razlike med zagotovljeno in doseženo obrestno mero. Zavarovalnica deli dobiček med vplačevanjem prispevkov in med izplačevanjem pokojnine. Med vplačevanjem prispevkov je dobiček namenjen povečanju vrednosti sklada, med izplačevanjem pokojnine pa njenemu povečanju.

Dodatne ugodnosti
Zavarovanec lahko zahteva, da se mu ob upokojitvi izplača do polovice vrednosti sklada oziroma si lahko poveča pokojninsko osnovo z enkratnim vplačilom. V obeh primerih se starostna pokojnina ustrezno spremeni.

Zamenjava službe
Če zavarovanec zamenja službo, se njegov fond samodejno prenese v pokojninski program novega podjetja pri Zavarovalnici Triglav, če ta obstaja, sicer pa smo pripravili prehodni program, prek katerega zavarovanci začnejo sami vplačevati prispevke.

Prednost z vidika delodajalca kot zavarovalca in delojemalca kot zavarovanca
V Zavarovalnici Triglav menimo, da delodajalec s prostovoljnim pokojninskim zavarovanjem delavcem zagotovi dodatno pokojnino, ki jo bodo prejemali od upokojitve do smrti, kar je še zlasti pomembno zdaj, ko pričakujemo spremembe pokojninskega sistema. Pokojninski program kot dodatna boniteta zagotavlja konkurenčno prednost pri kadrovanju in pomaga pri stabiliziranju delovne sile. Dlje ko delavec dela za podjetje, višja bo njegova pokojnina. Posameznik pa si s tem zagotovi prihodnost po svojih možnostih in željah.

PREJELI SMO

Iznajdljivost dobre posameznika

Dekanijska Karitas Ilirska Bistrica s hvaležnostjo in občudovanjem spremlja dobrotelno švicarske družine Schütz, saj je prav po njeni zaslugi vsako leto dvakrat prejela pomoč v obleki in šivalnih strojih. Zaradi te posebnosti, družina je pomoč zbiral sama, v Ilirsko Bistrico pa jo je vsakokrat pripeljal gospod Fritz Schütz, smo ga zaprosili, naj nam opiše, kaj ga je vzpodbudilo in kako je izpeljal akcijo v Švici. Poslal nam je svoj prispevek in fotografijo.

S hvaležnostjo: Dekanijska Karitas Ilirska Bistrica

Ko so se začeli prvi vojaški spopadi na Hrvaškem, smo upali, da bo zmagal razum. Na žalost je bilo upanje zaman, vojna je s seboj prinesla trpljenje in sovraštvo.

V oktobru 1992 sem od znanca izvedel, da begunci na otoku Pagu čakajo na morebitno pomoč. Potrebovali so tudi stanovanjske prikolicе, da bi se sploh mogli nastaniti. Takoj mi je bilo jasno, da se moram žrtvovati zanje. V preteklih 35-ih letih sem smel uživati gostoljubje v Sloveniji in Hrvaški. Sedaj jima želim pomagati!

sem tako dobil: 4 stanovanjske prikolicе, približno 4 tone oblek, obutve in gospodinskih potrebščin, 1 tono hrane, 20 šivalnih strojev in 4.500 švicarskih frankov. Za ta denar sem na Hrvaškem kupil hrano za begunsko taborišče na otoku Pagu. Pri akciji me je zelo podprla tudi moja žena. Ona je bila tista, ki je pregledala vso obleko in jo tudi zapakirala. V Slovenijo in Hrvaško sem te stvari peljal 15-krat. Redno sem vozil ob koncu tedna: začel sem v petek ob 5. uri zjutraj, na Karitasove centre sem došel v

Župnik Bogdan Berce in Fritz Schütz (desno) v Ilirski Bistrici

Na švicarskem radiu sem objavil oglas. Prosil sem za stanovanjske prikolicе, obleko in hrano. Oglas sem objavil tudi v časopisu. Švicarji so idejo podprli. V preteklih letih

soboto dopoldne. Ko smo razložili, sem se takoj odpravil nazaj v Švico, doma sem bil v nedeljo zvečer. Vsega skupaj sem prevozil približno 30.000 kilometrov in za bencin, prenočišča, cestne ter carinske dajatve plačal 7.500 frankov, kar je družinski doprinos k akciji.

Gotovo se boste vprašali, zakaj z ženo to sploh počneva. Obema je ostal čas po drugi svetovni vojni globoko v spominu. Sam sem izgnanec, doma iz južne Nemčije, in doživel sem, kaj pomeni, da nimaš nič. Po vojni sva nekaj časa živela v kozjem hlevu. Danes, ko nama nič ne manjka, želiva pomagati tistim, ki so v tej vojni odvisni od pomoči bližnjih.

Fritz Schütz

KINO

PROGRAM FILMOV
V JANUARJU

SKRIVNOST JEZERA LOCH NESS, amer. barv. fantastični; igrata: Ted Danson, Joely Richardson; 2. januarja ob 20³⁰, 5. januarja 18. uri.

VERIŽNA REAKCIJA, amer. barv. thriller; igrata: Keanu Reeves, Morgan Freeman, Rachel Weisz; 3. januarja ob 20³⁰, 4. januarja 18. uri, 5. januarja ob 20³⁰.

KLUB VRAŽJH BABNIC, amer. barv. komedija (PREDEMIERA); igrata: Goldie Hawn, Bette Midler, Diane Keaton; 4. januarja ob 20³⁰.

NORI BOŽIČ, amer. barv. komedija; igrata: Arnold Schwarzenegger; 10. in 11. januarja ob 20³⁰, 12. januarja ob 18. uri.

OSTRŽEK, amer. barv. igrani-lutkovni film; igrata: Martin Landau, Jonathan Taylor, Bebe Neuwirth; 11. januarja ob 18. uri, 12. januarja ob 16. uri.

ZMAJEVO SRCE, amer. barv. zgodovinski; igrata: David Thewlis, Pete Postlewhite, Dina Meyer, Julie Christie, Sean Connery; 17. januarja ob 20³⁰, 18. januarja ob 18. uri, 19. januarja ob 20³⁰.

LEPE VASI LEPO GORLJO, jug. barv. drama; režija: Srdan Dragojević; igrata: D. Bjelogrić, N. Kojo, Z. Cvijanović, D. Maksimović, M. Mandić, D. Petrović in Velimir Bata Živojinović; film je letos prejel naslednje nagrade: Thessaloniki (Grčija), Fort Lauderdale (ZDA, najboljši tuji film), Stockholm (Švedska, Bronasti konj) in Grand Prix Sao Paulo (Brazilija); 18. januarja ob 20³⁰, 19. januarja ob 18. uri.

TRČENI PROFESOR, amer. barv. komedija; igrata: Eddie Murphy v sedmih vlogah, Jada Pinkett, James Coburn; 24. januarja ob 20³⁰, 25. in 26. januarja ob 18. uri.

NEBEŠKI UJETNIKI, amer. barv. thriller; igrata: Alec Baldwin, Kelly Lynch, Eric Roberts; 25. in 26. januarja ob 20³⁰.

NA VSE ALI NIČ, amer. barv. komedija; igrata: Kevin Costner, Rene Russo, Cheech Martin, Linda Hart; 31. januarja ob 20³⁰.

Pridružujemo si pravico do spremembe programa!

PIZZERIA

Coccolo

želi vsem gostom in poslovnim partnerjem
vesele božične in novoletne praznike

Vesel božič in
srečno novo leto

ZDRAVSTVENI DOM
ILIRSKA BISTRICA

Kronika

Ilirsko Bistrico je spet obiskala dobra vila. Najprej se je oglasila v Belem mestu, pripotovala v "Grad" Zagreb, se pokazala na Dunaju in prišla k nam. Pred prihodom v Bistric je izbrala glavno mesto Avstrije zato, da ne bi izgledalo, da jo je pot pripeljala z divjega Balkana. Izstopila je iz svojega rožnatega Cadillac, povprašala kako gre Pink Floyd in se udeležila sprejema pri najvišjih občinskih oblasteh. Kot v Washingtonu ali 'Clevelantu' je zaradi zaslug za narod prejela eno od zastav, ki vsak dan vihrajo na občinski stavbi, zlate ključke mesta in listino o častnem meščanstvu. Napovedala je še večjo poglobljenost bilateralnih stikov in promocije Bistrice ter s tem pomembno pomagala gospodarstvu v bistriški občini, ki je sicer v r ...

Za Snežnik je izjavila, da v Belem mestu vre. Ne ve se kdo pije, se pa ne ve tudi kdo plača, kar je enkratni primer v zgodovini človeštva. Najljubši grafit, ki si ga je zapomnila, se je glasil: "Čaušesku, j ... ti mater, ti si za Slobota pravi amater". V "Gradu" Zagrebu so jo podučili, da mora gospo Ankico osloviti z "milostiva, rukoljub". Prva dama jo je prosila, naj Hrvat reši zunanjih in notranjih sovražnikov, kot so npr. revije Stern, Die Welt in Feral Tribune. Dovoljen naj bi bil samo neškodljivi Playboy, za katerega ves svet ve, da v Belgiji ni dovolj vroče čtivo. Rotila jo je, naj uresniči tudi kopijo ideje "Po Titu Tito!", pa ne tako, da se bodo začeli Hrvati mlatiti med seboj kot so ex Jugoslavlani, temveč da bi sin Miroslav v stilu "Tudmana po Tudmanu!" enostavno postal oče domovine. Dobra vila je prošnjo zavrnila z izgovorom, da ni vsemogočna in je takoj odpotovala na Dunaj, kjer je bilo zelo dolgočasno.

Bistrčanom je takoj izpolnila tiho, a vročo željo: želeli so, da bi ponoči osvetlila občinsko stavbo in tisto zraven, v kateri je nekdanji kraljeval Komitet in druge družbenopolitične organizacije. Obe hiši sta bili povezani s tajnim rovom. Z zamahom čarobne paličice je palača obsijala prelepa snežnobela svetloba aseptično sterilnega tipa, ki je poudarila pomen in strogost okolja, v katerem se v veliki meri kroji usoda našega kraja.

Vilina velika želja je bila, da bi, kot je rekla, osvetlila najlepši in najbolj viden kraj na Bistrškem - premsko cerkev in premski grad. Vidna daleč naokrog, je menila, sta pravi zaklad. Pristopni iz občine so jo prosili, naj tega nikar ne dela, sicer si bo hotel premski grad še kdo ogledati, kar pa iz objektivnih razlogov ne bi bilo najbolj primerno.

Dobro vilo so Bistrčani ob odhodu pospremili z navdušenim ploskanjem, mahanjem z rožnatimi zastavicami in metanjem rožnate barve pred rožnati Cadillac. Obljubili so, da ji bodo prihodnje leto poslali najlepšo jelko iz snežniških gozdov. Nekaj Bistrčanov se je ob tem jezilo. Izrekli so veliko besed o tem, da gre za uničevanje narave, a Tone je dejal, da je to malenkost proti kubikom in kubikom lesa, ki ga pokurijo v njegovi ulici.

Izvolili smo novega poslanca v državni zbor. Pravijo, da je pobral tudi glasove, ki so jih nekateri pomotoma namenili njegovemu soimenjaku. Po mojem je to čisto vseeno, važno je, da bo novočleni predstavniki naših ljudi naredili kaj za Bistric, ne za Ljubljano.

Na pohodu iz gnilega socializma v anarho-liberalistični samoupravni kapitalizem smo se odločili za volilni sistem po zelo nerodni poti. Moralo bi biti takole: dva sistema, ki bi dobila največ glasov v prvem krogu, bi morala tekmovali še v drugem. Takrat bi zmagal tisti, za katerega bi predvidoma glasovalo kakih 3,7% volilnih upravičencev. Če bi se slučajno šli še tretji krog, bi glasovalo 0,7% Slovencev, kar bi pomenilo, da je naš narod pameten in uravnovešen, za razliko od tistih, ki že vnaprej vedo kakšni bodo tovrstni izidi. Tisti niso samo pametni, ampak genialno zviti.

Dogodek stoletja

Bistrčane, ki živijo v Kopru, Izoli in Piranu, je na njihovem družabnem srečanju v Kopru obiskal koncentrat Moškega pevskega zbora Dragotin Kette, imenovan "Sušec". Nekega zloglasnega dne - petek, 13. - je kombi odpeljal 12-člansko ekipo po deževnem vremenu v ho-

tel Triglav. Trinajsti človek je iz varnostnih razlogov ostal doma. To je bil znani gurmanolog. Razen tega žalostnega detajla je bilo vse ostalo veselo. Sprejeli so nas znani in pozabljeni obrazi, stari in malo manj znani znanci. Jaz sem najprej videl in spoznal tiste iz moje generacije. Slavnostni govorec je bil Dujmo dolgega jezika, Darjo. Eden izmed glavnih organizatorjev, Duč, je hotel plesati sproščeno, pa ga je boljša polovica mirila, da se to ne spodobi. Dr. Valentin je za nekaj časa izginil s prizorišča, pozneje pa je pripeljal s seboj soprogo, po duši bolj Bistrčanko kot je marsikatera ta-

Čukova) brata nenadomestljiva pevca, podobno kot Podobnika v slovenski politiki. Lojzkota sem spoznal zadnji hip. Kje se drži njegova sestra Meri, ne vem. Nekdo me je vprašal, kdo je tisti visoki tip z umetniško frizuro. Odgovoril sem mu, da g. Logar ni naše gore list, da pa je Bistrčanka ona, njegova soproga Sonja. Sašo in njegova soproga se še kar dobro držita, čeprav Sašota skrbi bistriški kino, ki so ga vrnili dinastiji Ličan. Gre za primer, ki tiči globoko v tranzicionalnem blatu, kar v Bistrici ni nobena redkost. Rudko (Dujmo starejši) je takoj opazil, da pri "Sušču" manjkajo basi, da pa se

litični emigranti nimajo pojma, kakšni so sedaj odnosi med Bistrčani, separatisti iz Trnovega, med bratskimi in prijateljskimi kraji kot so Knežak, Podgrad, Kuteževo ... Vse to je lepo razvidno iz prijateljskih bistriških parlamentarnih prepričevanj. Zato so debelo gledali, ko jim je Frane Gombač povedal nekaj štorij po podgrajsko. V velik plus pa našim zdomcem štejem, da so ob petju "Tječe, tječe ..." vsi vstali, kakor se za himno spodobi.

Bistrški del pisane družbe ni želel tvegati in je čakal, da se je 13. december prevesil v 14. Domov smo po ovinkih prispeli živi in zdravi v dežja in truda polnih jutranjih urah ob stokanju nekaterih, da jih bodo žene ubile. Le dva sta se hihitala, da se ne bojita priti domov, saj sta s soprogo skregana in je v obeh stanovanjih prederuptivni molk.

Prihodnje srečanje bo na Bistrškem poleti, ko se bodo zbrali naši zdomci in njihovi svojci iz stare domovine. Decembra pa bo snidenje zopet nekje na Obali ... Led je torej prebit!

Cvetke iz časopisa (Delo, 11. 12.)

Policisti so na mejnem prehodu Jelšane pri 34-letniku, ki se je peljal iz Slovenije, našli sko-

raj meter dolgo sabljo. Neverjetno, nisem vedel, da obstajajo tako dolge sablje, normalna dolžina tega hladnega orožja je namreč 30 cm.

Vprašanje

Kje leži mesto Deutsch Feistriz?

Semenj ali ne semenj?

Da bi oblast odvrnila pozornost ljudskih množic od perečih problemov, je tokrat priplekla na dan vprašanje obstoja bistriškega sejma in jim ponudila v glodanje kost žaltavega okusa.

Vesele in srečne praznike vsem našim bralcem, zdomcem po Sloveniji in tujini ter zdravja in veselja iz srca želi vaš

Dimitrij Bonano

P.S.

Pričakujem javno zahvalo organizacijskega odbora za 1. tradicionalno srečanje Bistrčanov, ki živijo na Obali oziroma v Slovenski Istri. Glasiti bi se morala takole: Hvala za vaš delež pri srečanju v Kopru. Ob našem obisku v starem kraju pričakujemo, da nas boste zabavali bolj po bistriški in malo manj po evropsko. Fedor! Štirinajstega popoldne sem si izmeril krvni pritisk. Je bil idealen!

NOČNI SAMOGOVORI

Molčeči orkester in ponovoletna jutra

Ko boste tole brali, bodo prazniki gotovo že za vami, razen najdaljše noči v letu. Najdaljši dnevi pridejo takoj za njo, ker ima tedaj večina državljanov finančnega mačka, ki ponavadi traja vse tja do plače, ali še dlje, največkrat kar cel mesec. Če so vas mulci oskubili v Miklavžem, se lahko tolažite z mislijo, da delate vse to za njihovo lepšo prihodnost, ki ni nikoli zastoj. Vanjo je potrebno vlagati, čeprav samo čokolade in podobne potrebščine. Nič ne pride samo po sebi, razen davkov in položnic, o katerih pa v prazničnih dnevih ne bi smeli razmišljati, če si nečete po nepotrebnem skaziti še tisto malo veselja, ki vam ga dovolijo "oni tam gor". Zgledujte se po naši oblasti, ki ve, kako se stvari streže. Če jo med praznovanjem slučajno doletijo kakšne težave, le-te hitro preloži na bolj primeren čas. Najrajši kar na javni dolg, medtem pa vneto prepričuje svoje podložnike, kako so časi težki in da bo treba spet varčevati zaradi njihovih spodletelih umotvorov, ki bi uspeli, ko ne bi bilo določenih okoliščin. Okoliščine pa se skoraj nikoli ne ravna po naših željah ali potrebah oblasti, razen pred volitvami, ki pa so, hvala Bogu, že za nami, vključno z referendumom. Zdaj nam bodo dali mir za nekaj časa, če ne bodo spet izumili kakšnih predhodnih volitev. Potem nam preostanejo samo še spokorne procesije, kakršne so bile v modi v prosvetljenem srednjem veku. Tako in tako nismo prišli daleč od tistih časov, ko so se, kakor sedaj, ukvarjali tudi s čarovništvom in črno magijo. No, čarovnikov smo v teh časih še kako potrebni. Med menedžerji jih ne manjka, a ti služijo zgolj svoji obrti. Kaj pravijo na to dacarji, se vidi; po primanjkljaju sodeč se ne sekirajo preveč, saj bodo manjkajoče krajcarje že izvrtali. Režeji nikoli ne odmanjkajo, pri plačah namreč. Ko sem že pri tako imenovanih imaginarnih vedah, bi omenil zimsko vrtnarjenje, ki se je udomačilo na našem britofu, presajanje umetnih rož v tajne rastlinjake namreč. Kako jim to cvetje uspeva v tamkajšnjih klimatskih razmerah, mi ni znano, vem le to, da so rože z našega groba izginile neznanu kam. Zahvaljujem se torej neznanemu vrtnarju za pretirano skrb, ki ga je pripeljala na pot zločina. Vse bivše oziroma preživele kulture so tovrstno dejavnost smatrale kot skrunitev grobov pokojnikov in ta si je s tem nakopal preklestvo mrtvih. Če bi bil gospod Iglica upravnik našega žegna, bi zlikovcem bolj trda predla. Nečednim dejanjem bi se morali odpovedati, sicer bi se lepe-

ga dne spogledali s samim g. sodnikom, ki tovrstnim tičem na rep stopa ...

Tokrat zares nisem želel omeniti svojih sovaščanov, ko me ne bi k temu prisilil že omenjeni neznani pokopališki vrtnar, ki je prav gotovo domačega porekla. Iz polzaupnih virov sem izvedel, da mu pri delu pomaga neki nalašč zato izšolan pes, ki koplje luknje in baje rože celo žre, zato naj ne bi bila vsega kriva samo človeška roka. Ko sem se hotel nekomu pobahati s to našo novo znamenitostjo, mi je posmehljivo odvrnil, da to ni nič in da drugje izginjajo celi kosi nagrobnikov, zlatnina s pokojnih in podobne reči v stilu Hitčokovih filmov. Pa naj človek komu še kaj reče; recimo našim zagretim zogarjem, ki so ob zadnjem sneženju v praksi preizkušali nove volilne sisteme kar na cestah. Po njihovem obnašanju sodeč bi rekel, da tokrat proporcionalnega, saj so vneto pluzili ter posipavali ceste tudi tam, kjer ni bilo snega. Pa kaj zato, za svoje delo so dobili plačo, mi pa občutek varnosti in tihega zadovoljstva, da je vse fajn ...

Na začetku sem pozabil pripomniti, da vani ni treba nujno prebedeti cele silvestrske noči, ker boste za to imeli še veliko priložnosti. Dan oziroma naslednje jutro vam prinese od vseh izrečenih in slišanih besed samo mačka in kvadratno glavo. Ne naredite ali izrecite vsega naenkrat, v eni sami noči, vzemite si čas, saj je leto dolgo in se vam potleje ne bo treba samo dolgočasiti. Kakorkoli že praznujete, želim vam, da vam ostane vsaj delček želja in dobre volje za vse leto ...

Vaš Jože Stegu

P. S.

Mogoče se bo kdo spotaknil ob dejstvo, da zadnje čase prevečkrat pozdravljam zdravstvene delavke. Res je, a predvsem zato, ker je njihov poklic najbolj izpostavljen našim očem, tako v smislu hvaležnosti, kakor tudi kritike. Ko človeka zaloti kakšna zdravstvena nadloga, je še posebej občutljiv na ljudi, s katerimi pride v stik oziroma v njihovo oskrbo ... Tokrat pozdravljam svojo zdravniško Marijo P., ki bedi nad mojim zdravjem in še ni obupala nad pacienti, ki se včasih drenjamo pred vrati njene ordinacije kot pred podobo brezjanske Marije. Zdaj, ko se je končno preselila v dostojnejše prostore, ji v prihodnjem letu želim še naprej trdne živce ter malo več miru pred njenimi vrati, da bomo prihajali k njej res samo tedaj, ko bo to potrebno. Pa srečno, "dohtarca"! Enako voščim vsem sestrkam, posebno Anki!

prava. Tudi Fedorjeva žlahta, Želetovi, se je svečanosti udeležila "čoporativno". Breda, soproga Rajkota Grlovega, je zaradi njegove počasnosti kot ponavadi zamudila. Breda je, tako kot še veliko gospa, prišla v pelicah, kar je bil indikator nivoja prireditve. Marjan Štefan je skoraj enako star kot jaz. Ker se je ukvarjal s politiko, zgleda 15 let mlajši. Učo Korenov je še vedno zbadljivo šaljiv. Nataknil si je tako resna očala, kot bi bil uslužbenec kakega arhiva. Milan Vinšek nam je tam doli včasih prodajal avtodele veliko bolj poceni kot nam jih danes Janez Jež, član "Sušca", v bistriškem Avtomaterialu. Sicer pa sta Ježova (za nekatere

pozna žlahten vpliv nekdanjih "Vodopivcev". Sicer pa sta Rudi in njegova soproga Zlata "dvoživki", saj ju pogosto videmo v Bistrici. Razen Zlate sta ob mizah sedeli še dve anglistki, Erna in še ena druga, ki je ne poznam. Muzika, ki nam je igrala za ples, je to vedela in se je prav zato spravila na pesmi iz okolja, kjer plačujejo s SIT, ITL in DEM (USD in GBP sta odpadla). Preketo, ko sem se oziral po ljudeh, sem razmišljal, da bi navzoč možganski potencial lahko zelo koristil doma ... Srečal sem še Alberta Vincinovega, bankirja Gustinčiča in še koga, pa kaj bi vam našteval ... Moram pripomniti, da naši ekonomski in po-

Božično - novoletna spizarija z Olivettija

Dame in gospodje, tovarišice in tovariši, faranke in farani, podjetnice in podjetniki, tlačanke in tlačani!

V našem lepem in, kot je bilo nekoč nekeje zapisano, idilično odmaknjenem mestecu so se prižgale lučke, ki nam oznanjajo, da se je neusmiljeno približal čas nakupovanja do nezvesti in zamenjevanja koledarjev na stenah. Juhuhu, prazniki so tu! Občinsko stavbo so odeli v modro barvo, da bi se vedelo kje pri nas modrost prebiva. Trgovci so raznobarvno razkošno osvetlili svoje nakupovalne hrame, da bomo vedeli kje pustiti denar. Tisti, ki ga imajo, seveda. Ostali se lahko poslužijo filozofije neposrednih TV prenosov izbora misic: Gledaj, a se ne dotikaj!

Govoreča škatala raznobarnih iluzij nam bo prodajala Božičke, ki bodo hvalili pralne praške, ki perejo boljše od navadnih. Malce ne navadno je le to, da so "ti boljši" kar vsi, o navadnih pralnih praških pa ni ne duha ne sluha. Preplačani ameriški TV zvezdniki in njihove ženske kolegice nas bodo "zabavali" po že preizkušenem receptu: dve srednje dobri šali, ena izjava o tem, kako se imajo vsi radi, vse skupaj večkrat ponovi in na koncu dodaj poučen nauk. Domače praznične oddaje bodo seveda veliko boljše, saj je jasno, da je "časti-

tljiva starka Evropa", katere del smo po čudni igri zemljepisa tudi mi, kulturno superiornejša od svoje pastorko preko Velike luže.

Trdovratna zmota, da je najdaljša noč v letu na Silvestrovo in ne deset dni prej, ob koledarskem začetku zime, bo spet povzročila množična romanja v obmejne brezcarinske prodajalne po 40 volumnih odstotkov vsebujoče grelna naprave. Mnoge bo pot zanesla še naprej, v Meko in Medino (ups! lapsus), po pravljam; v Trst in Palmanovo.

Na Novega leta noč se bo Trg maršala Tita spremenil v bistriško verzijo Times Squara, kjer si bo raja (= množica rajajočih) veselo segala v roke in si po hvalevredni šegi želela vse najboljše. Zamere, prepripi in metanje polen pod noge pridejo na vrsto kasneje.

Na božični polnočnici se bo zbrala množica ljudi, ki jih v "plumbum časih" tam ni bilo. Poleg prebarvancev bo tam, po nepreverjenih vesteh, celo nekaj vernikov. Ali nam bodo ob tem dogodku stopile solze v oči, kot se je pred leti že primerilo, se še ne ve.

Nežen zaključek: Lepo bi bilo, ko bi se kdaj pa kdaj spomnili na katero od besed, ki jih je kot vpijoči v puščavi govoril tisti, katerega rojstni dan praznujemo 25. decembra.

Dean Učič

RAZSTAVA

Razstava v grajskih sobanah

Majhni kraji imajo to pomanjkljivost, da širša javnost za pomembne ali lepe dogodke iz njihovega življenja ne more zvedeti ravno zato, ker vanje redko zaidejo sodelavci elektronskih medijev. Na srečo televiziji niso prezrli sobotnega (30. novembra) dogodka na Premu oziroma razstave članov spomladi ustanovljenega Društva likovnih ustvarjalcev iz Ilirske Bistrice, ki so na zapuščen grad prinesli svetlobo, mladost, množico slikarskih pogledov, tehnik in prijemov, skratka, veliko tistega, kar mogoče številni obiskovalci niso pričakovali, a zato toliko bolj opazili.

Eden izmed njih je bil tudi dr. Mirko Juteršek, profesor umetnostne zgodovine na Filozofski fakulteti v Ljubljani in avtor besedila v katalogu, ki ga je presenetil ambient premskega gradu skoraj tako kot razstavljenega dela, v katerih je opazil veliko ustvarjalne energije ter prepletanje abstraktnega ekspresionizma in magičnega realizma, dveh likovnih smeri, ki sta po njegovem zelo značilni za bistrške in primorske ustvarjalce. Kot da bi bral misli prisotnih je dejal, da bi bilo potrebno

začeti razmišljati, kaj bo z gradom, dragocenim simbolom preteklosti, v prihodnosti, saj bi storili veliko napako, če mu ne bi vrnil življenja.

Prava in dobra umetnost je zmeraj ogledalo časa in njegov odsev je bilo mogoče videti na likovnih delih vseh članov društva, med katerimi so starejši in mlajši, domačini in tujci, preizkušeni mojstri likovnega izraza, poznavalci tehnik in začetniki. Dvigniti raven kulturnega življenja v občini in ga povezati s slovenskimi

in tujimi društvi ter posamezniki, organizirati in voditi likovne delavnice za otroke, mladino in odrasle, urediti lastno galerijo z informacijskim centrom ter nekoč izvesti formo vivo na temo voda, so seveda visoki cilji, ki jih člani društva ne bodo mogli uresničiti sami, čeprav so mnoge osupnili že s prvo pregledno razstavo, s težnjami po iskanju novega, drugačnega in vznemirljivega. Dokazali so, da povezovanje ustvarjalcev v društva in skupine lahko rodi obilne in nepričakovane sado-ve, ne samo navznoter, ampak tudi navzven, predvsem takrat, ko posameznik pokaže, česa je sposoben, ko opozarja okolico da živi, diha in dela.

Razstavo je spremljal kulturni program, v katerem sta nastopila domača literata Dean Ujčič in Aleksander Borenovič, ter projekcija videofilmov ilirskobistriških in reških ustvarjalcev, ki sta nastala v okviru projekta "Dan planeta Zemlja". Predstavil ju je likovni kritik Branko Cerovac z Reke.

Člani Društva likovnih ustvarjalcev Ilirska Bistrica smo najavili in pripravili projekt za postavitev božičnih jasic pod ko- stanji na Placu, vendar se Vam na tem mestu opravičujemo, ker do izvedbe projekta ne bo prišlo, saj je društvo prav v tem času izgubilo sedež in svoje delovne prostore na Topolu, Levstikova ulica 12.

Prosimo Vas, da naše opravičilo sprejmete z razumevanjem. Ko bomo rešili prostorske probleme, se bomo ponovno vključili v kulturno življenje Ilirske Bistrice. Hvala za razumevanje!
DLU Ilirska Bistrica

GLASBA

Ohranili so del življenja na vasi

Ljudsko izročilo je na Ilirskobistriškem pestro in bogato, saj je bil prostor skozi stoletja dovzetan za najrazličnejše vplive. A polpretekli čas, ki ga je pogosto odrival, je storil svoje in marsikaj se je zabrisalo ali celo pozabilo. Po osamosvojitvi Slovenije se je zanimanje za ljudske običaje, narodne noše, domače jedi, kmečka opravila, ljudske pesmi itd. začelo stopnjevati. V ilirskobistriški občini imamo kar nekaj zanesenjakov, ki sovražijo pozabo in se trudijo, da bi z dediščino seznanili mlade, starejšim pa spremenili odnos do lastne preteklosti. V zadnjem času so se jim pridružili še člani pevske skupine 'Hruški fanti', ki so s pomočjo ZKO II. Bistrica organizirali večer ljudskih pevcev in godcev. V veliki dvorani Doma na Vidmu se je v nedeljo, 8. decembra, zbralo več kot 400 ljudi, veliko pa jih vanjo sploh ni moglo vstopiti. Prva zvočna kaset 'Hruških fantov', simpatični gostje, scena Franeta Dolgana, zgovorna povezovalka, vse to so bili razlogi, da poslušalcem ni bilo dolgčas in da so na koncu z nastopajočimi celo zapeli. Dogajanje na odru je zabeležil Radio Koper - Capodistria.

Izvirno ljudsko pesem, ki je bila v preteklosti manj znana in popularna, neguje že poldrugo leto tudi 12 članov pevske skupine 'Hruški fanti', saj pojejo tako kot so peli njihovi predniki v okolici Hrušice na prehodu iz 19. v 20. stoletje. Naključje ali ne, po nekaj nastopih jim je že v kratkem času uspelo izdati kaseto. V Domu na Vidmu so jo, oblečeni v domače narodne noše, pravzaprav predstavili, čeprav

se niso silili v ospredje in so gostom odstopili dobršen del večera. Del nastopajočih je publika poznala (pevska skupina 'Vasovalec' iz Rečice, dekleta iz folklorne skupine 'Bistrški školarci', instrumentalista Nina in Romeo Volk), ljudske pevce z Velike Bukovice je slišala po dolgem času, z velikim zanimanjem pa je spremljala tudi zakonca, ljudskega pevca Marjijo in Franceta Anzeljca z Blok, harmonikarja

Zdravka Muho iz Brezovice pri Materiji in skupino 'Žejanski kantaduri', ki goji izvirno inačico čičkega oziroma istrskega dvoglasnega 'bugarenja'. Njihova posebnost je tudi poseben dialekt stare romunščine.

Da bo nedeljski večer izzvenel tako kot je, tega se je na začetku zavedal tudi Frane Gombač, predsednik ZKO II. Bistrica, ki se dejstvo, da živimo na obrobju žal ni mogel izogniti, a po njegovem živimo prebivalci ilirskobistriške občine v srcih povsod, kjer smo. Slabe izkušnje iz preteklosti so bile v trenutku pozabljene in kdorkoli, ki bi videl do zadnjega kotička zasedeno dvorano, bi mu moral pritrditi. Tako veliko množico je v Dom na Vidmu najbrž privabila ljubezen do neizumetnih ljudskih pesmi, ki govorijo o vsakdanjih rečeh. Neznani avtorji preprostih pesmi (kmetje, žanjice, delavci, dekleta in fantje) očitno mnogim tudi danes veliko povedo.

Na kaseti 'Hruških fantov' je 17 pesmi. Posneta je bila aprila in oktobra v studiu Hendrix Radia Koper - Capodistria. Opremljena je z bogatim ovitkom in priročno pesmarico z besedili vseh pesmi, ki so jih člani pevske skupine skoraj leto dni snemali in zapisovali, predvsem pri Francku Kocjančiču iz Hrušice in Zori Novak iz Obrova.

Po mnenju dr. Marjetke Golež iz Glasbenonarodopisnega inštituta SAZU, "izbor slovenskih ljudskih pesmi, ki jih je skupina 'Hruški fanti' uvrstila na svojo prvo avdio kaseto, zajema zanimiv vsebinski in glasbeni prerez tistega ljudskega petja, ki je živelo v kraju, od koder skupina prihaja in se sedaj v poustvarjalni obliki spet vrača med ljudi. Ob poplavi nevalitetnih in komercialnih kaset z 'izvirno' ljudsko glasbo je kaset 'Hruških fantov' odličan primer, kako lahko v sodobnem času na nov način neka krajevna ljubiteljska skupina izvrstno oživi slovensko ljudsko pesemsko in glasbeno izročilo in ga približa ljudem."

Ovitek kasete, pesmarico in priložnostno razglednico je oblikoval Romeo Volk. Tudi rekonstrukcija brkinske noše, v kateri nastopajo 'Hruški fanti', je njegovo delo.

'Hruški fanti' med nastopom v Domu na Vidmu

GLASBA

Ko pesem v duši pošumi

V dvorani glasbene šole je v soboto, 14. decembra, spet nastopil Komorni dekleški zbor Ilirska Bistrica, ki ga že enajsto leto vodi prof. Marija Slosar Lenarčič. Vsak koncert najboljše ilirskobistriške pevske skupine predstavlja posebno doživetje in tudi tokraten ni bil izjema, saj so bili poslušalci deležni zelo občutene in kvalitetne interpretacije, zanimiv pa je bil tudi zaradi tega, ker so spregovorile njegove članice. K prijetnemu razpoloženju je veliko prispeval povezovalac Tomo Šajn, ki je s primernimi vprašanji iz deklet in njihove dirigentke izvil zanimive odgovore, tako da je bilo delo zbora osvetljeno tudi z druge, nepevske plati. Prireditev je potekala v sproščenem, gladko tekočem in nevsiljivem vzdušju in jo bomo ohranili v spominu predvsem zaradi tega, ker je Komornemu dekleškemu zboru Ilirska Bistrica pred iztekom letošnjega leta uspelo izdati in predstaviti prvo zvočno kaseto.

Ni čudno da je dekleški zbor, redke že po svoji sestavi, ponesel ime Ilirske Bistrice po vsej Primorski. Za dekleti je veliko nastopov in priznanj, nova kaset, na kateri so trajno zabeležene njihove interpretacije ljudskih, umetnih in črnskih duhovnih pesmi, pa bo marsikomu pričarala ne- pozabne trenutke s koncertov.

Prof. Marija Slosar Lenarčič je povedala, da si je zbor že dalj časa želel izdati kaseto. Ker se skoraj vse pevke šolajo v Ljubljani ali drugod in bi se težko zbrale za pravo studijsko snemanje, so se skupaj odločile, da bi bilo najbolje, če na kaseto uvrstijo posnetke z različnih nastopov na revijah 'Primorska poje', ki jih hrani Radio Koper - Capodistria. Z njihovim izborom pesmi so se strinjali tudi strokovnjaki

njali z oceno, da dekletom najbolj leži petje narodnih, starih cerkvenih in črnskih duhovnih pesmi. Kljub temu, da je zbor v preteklih letih zapustilo več pevk, je obdržal začetno svežino in svojstven zven, ki ga je z leti in vztrajnimi vajami še nadgradil.

Fenomen komornega dekleškega zbora je bil v preteklosti opisan iz različnih zornih kotov. Žal ga zavira majhnost Ilirske Bistrice, čeprav so vse pevke zatrdile, da še niso zapele vseh pesmi, ki bi jih rade. Volje do dela in znanja imajo dovolj, le pogoji za delo bi se morali spremeniti. Frane Gombač, predsednik Zveze kulturnih organizacij Ilirska Bistrica, je, tako kot župan Stanislav Prosen, tajnik Zveze kulturnih organizacij Dimitrij Bonano, "skrite

in številni poslušalci v dvorani glasbene šole, ki so jih poleg petja pritegnili še flauti Brede Štemberger in Mete Kirn, klavirska in orgelska spremljava Martina Lenarčiča ter solo petje Janje Konestabo.

Poznavalci zbora, ki interpretira zelo različne glasbene zvrsti, bi se verjetno stri-

duše zbora" (Alenka Abram, Vida Kovačič in Nada Tašler) ter vsi, ki imajo radi kvalitetno petje, prepričani, da kasete ne bo njihov zadnji uspeh in da je le ena izmed stopnic, ki bodo zboru omogočile nastope v večjih glasbenih središčih, mogoče tudi v tujini.
D. B in B. Z.

RAZSTAVA

Velika novoletna prodajna razstava

V Galeriji na Vidmu bo od 10. do 29. decembra 1996 odprta prodajna razstava del likovnih ustvarjalcev iz Slovenije, Hrvaške, BiH, Italije, Rusije in Slovaške, ki bo, razen ob nedeljah in praznikih, odprta od 15. do 18. ure, ob sobotah pa od 10. do 12. ure. Za ogled in nakup se je možno dogovoriti tudi izven omenjenega časa. Naj omenimo še to, da se davčnim zavezancem zmanjša osnova za dohodnino tudi za sredstva, ki so jih vložili v nakup likovnih del umetniške vrednosti.

Razstavljeni bodo: Marko Ambrož, Zvest Apollonio, Bagrat Arazjan (Rusija), Skender Bajrovič, Matejka Bellé, Dare Birsá, Marijan Blažina (Hrvaška), Vinko Bogataj, Marin Bratović (Hrvaška), Matjaž Bukovec, Ana Cajnko, Jože Centa, Paolo Cervio-Kervischer (Italija), Avgust Černigoj, Muris Čorbić (Hrvaška), Josip Deranja (Hrvaška), Patrizia Devidé (Italija), Alma Dujmović (Hrvaška), Darko Galić (Hrvaška), Heda Gärtner (Hrvaška), Danilo Gašperšič, Josip Generalić (Hrvaška), Slavko Grčko (Hrvaška), Božidar Jakac, Azad Karim, Janko Kastelec, Luciano Kleva, Antun Knežević (Hrvaška), Ljerka Kovač, Miran Kreš, Letricija Linardić (Hrvaška), Lojze Logar, Erik Lovko, Anđelka Maras (Hrvaška), Janez Matelič, Petar-Pier Milohanić (Hrvaška), Mio-

mir Milošević (Hrvaška), Ester Mršnik, Vlado Pavoković (Hrvaška), Matej Pečenik, Nikola Peričić (Hrvaška), Konrad Peternejl-Slovenec, Đorđe Petrović (Hrvaška), Luka Popić (Hrvaška), Sergej Prinčič, Stojan Razmovski, Vaskrsije Ristić (Hrvaška), Boro Rotovnik, Aleš Sedmak, Marko Skok, Jasna Skorup-Krnet (Hrvaška), Stanislava S. Pudobska, Mustafa Skopljak (BiH), Krešimir Sokol (Hrvaška), Irena Stergar, Save Stevanoski, Damir Stojnić (Hrvaška), Božidar-Mišo Strman, Luca Suelzu (Italija), Boris Štrukelj, Jože Šajn, Jože Šubic, Miro Švigelj, Pavel Tesar (Slovaška), Veljko Toman, Vilim Toplak, Ema Turina (Hrvaška), Isabella T. di Priero, Etki Tutta, Mojca Vilar, Božena Vincek (Hrvaška), Boris Zaplatil, Nina Zelenko-Mijatović, Fulvia Zudić in Mirjana Zurdum (Hrvaška).

KNJIŽNI SEJEM

Knjiga, prijateljica mnogih

Knjiga na koncu 20. stoletja dobiva konkurente, za katere se zdi, da jih ne bo mogla premagati, a to je le prepričanje nekaterih, saj izsledki raziskav, številni knjižni sejmi in odzivi bralcev kažejo, da jo še dolgo ne bodo mogli nadomestiti, kaj šele izpodriniti. Za Slovence, ki ob vsaki priložnosti radi poudarjamo, da smo prepoznavni ravno po kulturi, je značilno, da smo v vrhu držav po številu izdanih knjig na prebivalca. Velikim in uveljavljenim založbam so se v zadnjih letih pridružile manjše, vse skupaj pa izdajajo množico priročnikov, vodičev, atlasov, leposlovnih, poljudnoznanstvenih, strokovnih in otroških knjig. V Ilirski Bistrici ni bilo knjižnega sejma že osem let, zato si Knjižnica Makse Samsa in Založba Mladinska knjiga iz Ljubljane, ki sta organizirali letošnjega (od 2. do 7. decembra v hotelu Turist), zaslužita vse pohvale.

Knjige so danes drage, zato je vse manj tistih, ki si jih lahko privoščijo. Na drugi strani to ne pomeni, da Slovenci beremo manj, saj se obisk knjižnic povečuje iz leta v leto. Tudi na Ilirskobistriškem. Knjižni sejmi so za mnoge pravzaprav edina priložnost, da se seznani z novostmi, da knjige vzamejo v roke in jih kupijo z ugodnimi plačilnimi pogoji. Knjižni sejem v Ilirski Bistrici je bil torej za nekatere dragocen, drugi ga še opazili niso, toda tako je tudi z ostalimi bolj ali manj pomembnimi stvarmi.

Slednjim je lahko žal, saj je bilo na policah in stojnicah, s katero se je Založba Mladinska knjiga predstavila tudi na knjižnem sejmu v Bologni, kar 500 različnih naslovov, med katerimi je bilo nekaj čisto svežih: nov in dopolnjen *Atlas Slovenije*, svetovna uspešnica *Sesalci* in zajetna *Kronika človeštva*. Veliko zanimanja je vzbujal reprint *Dalmatinove Biblije* iz leta 1584, priročnik *Slovenija - turistični vodnik*, ki je lani dobil prvo nagrado Evropske zveze za turistični tisk, slovarji, leposlovje, glasbeni in otroški program (jezikovni tečajji, didaktične igre, slikanice, zvočne knjige) itd.

Poglaviti namen sejma je bil po besedah Damijane Logar, ravnateljice Knjižnice Makse Samsa, ta, da bi se s knjigami seznanila in jih vzljubila predšolska in šolska mladina. Učenci so prihajali na sejem ves teden: v ponedeljek in torek iz OŠ D. Ketteja, v sredo iz ostalih šol, v četrtek in petek iz OŠ A. Žnidaršiča. Učenci obeh ilirskobistriških šol so se sre-

GLEDALIŠČE

Šentviški igralci in pevci se predstavijo

Za Il. Bistrico lahko mirne duše zatrdimo, da kljub oddaljenosti od kulturnih središč vendarle živi neko svoje kulturno življenje, ki niti ni tako skromno, kot bi od takega "zakotnega" kraja pričakovali. Lahko se pohvalimo z glasbeno in likovno dejavnostjo, ne gre podcenjevati literarnih dosežkov. Še bi lahko naštevali. Če odmislimo problem prostorske neuravnoteženosti kulturnega, predvsem ljubiteljskega delovanja (prim. Podgoro na eni strani in Podgrad ali Knežak na drugi), je druga šibka točka prav gledališka dejavnost. Zadnji večji tovrstni domači podvig je bila predstava *Jurčič-Inkretovega 'Desetega brata'* v režiji Jožeta Mahnetja. Žal je od takrat preteklo več kot deset let. Zaradi neizprosni tržnih zakonitosti smo si (ali si bomo) pozneje redko privoščili gostovanja poklicnih gledališč.

Odločitev ilirskobistriške ZKO, da povabi v goste šentvidčane in njihovo verzijo *Linhartove 'Županove Mice'* (torek, 26. novembra), je bila udeležena zaradi dveh namenov: po dolgem času smo si zaželeli videti pravo ljudsko igro s solidno ljubiteljsko igralsko postavo, ki ne vsiljuje kakšnega "globokega" ali "skritega" sporočila - in to smo tudi dobili.

Ljubiteljska igralska skupina iz (tako sami pravijo) Šentvida nad Ljubljano, je po zamisli Lojzeta Gerdena, ki je prispeval sceno in ve-

vih gledaliških reflektorjev, ki bi morali biti poleg ozvočenja obvezna oprema velike dvorane Doma na Vidmu. Kljub nedorečenosti občinske kulturne politike (da tiste v državnem merilu niti ne omenjam), smo lahko zadovoljni, da imamo zares primerno dvorano. Šentvidčani kaj podobnega ne premorejo. Ob malici po predstavi so nam zaupali, da se počutijo v krogu ljubljanske kulture pravi pastorki. Veseli bodo, če jih bo ob primerni priliki obiskala kakšna naša ljubiteljska skupina. D. B.

čali še z dvema avtorjema in sodelavcema Založbe Mladinska knjiga.

Na odprtju sejma je sodelovala Viljenka Javlovec, avtorica učbenikov za nižje razrede osnovnih šol. Predstavila je *Stavnico*, komplet črk, ilustracij in slikovnih podlag za učenje branja in pisanja. Poleg tiskane je Založba Mladinska knjiga izdala tudi na cederomu za vse tiste, ki se lahko prvih črk učijo z računalnikom. V petek pa je bil na sejmu Miha Mate (na fotografiji), pisatelj in urednik zbirke *Domen*, v kateri izhajajo najboljša slovenska dela za šolarje. Učencem OŠ A. Žnidaršiča je prebiral svoje duhovite in iskriive zgodbe.

Čeprav sta Knjižnica Makse Samsa in Založba Mladinska knjiga iz Ljubljane sejem načrtovali že v mesecu knjige, je kljub zamiku uspel, saj je v hotel Turist prišlo kar 1.200 obiskovalcev, med katerimi so bili skoraj vsi predšolski in šolski otroci z Ilirskobistriškega. V začetku decembra je bil tudi edini daleč naokoli.

FILM

Filmsko gledališče tudi v prihodnjem letu

Zveza kulturnih organizacij Ilirska Bistrica in Kino na Vidmu sta pripravila program filmskega gledališča v prihodnjem letu. Ljubitelji sedme umetnosti si bodo lahko od januarja do maja ogledali 3 ameriške in 3 filme evropskih avtorjev. Za abonente bo cena vstopnic nižja (400 tolarjev za predstavu), poleg tega pa jih bo še vedno čakal stalni sedež.

ZKO Ilirska Bistrica in Kino na Vidmu sta v program abonmaja uvrstila novejšo, kvalitetno in komercialno uspešne filme: 1. *QUASI-MODO*, animirani film za odrasle in otroke iz produkcije Walta Disneya, ki ga je posnela ista skupina avtorjev kot uspešnico *'Lepotica in zver'*; 2. *ŠTIRI SOBE*, ameriški omnibus štirih sodobnih režiserjev (Allison Anders, Alexander Rockwell, Robert Rodriguez in Quentin Tarantino) na temo dogajanja v hotelski sobi z znanimi igralci (Tim Roth, Bruce Willis, Antonio Banderas, Madonna, Jennifer Beals, Marisa Tomei in Quentin Tarantino); 3. *OS-MI DAN*, francoska komedija (režija Jaco Van Dormael), nagrajena z Zlato palmo za najboljšo moško vlogo (Daniel Auteuil) v Cannesu 1996; 4. *MULCI*, ameriška romantična drama (režija Stacey Cochran, igrata Winona Ryder in Lukas Haas) o "prepovedanem" ljubezenskem razmerju med mladim fantom in nekaj let starejšo mladenko; 5. *TEMNO SRCE*, angleška ljubezenska drama, posneta po v slovenščino prevedenem romanu Thomasa Hardyja (režija Michael Winterbottom, igrata Christopher Eccleston in Kate Winslet); 6. *TELEGRAFIŠT*, norveška romantična drama, zgodba male vasi na severu Norveške (režija Erik Gustavson, igrata Björn Floberg, Marie Richardson, Jarl Kulle in Ole Ernst), se ponša z nagradami za najboljšo glavno žensko vlogo, najboljšo stransko žensko vlogo in najboljši film na Kristiansund Film Festivalu 1993.

Vplačila in dodatne informacije: Zveza kulturnih organizacij Ilirska Bistrica, Bazoviška ulica 26 (Sokolski dom), tel./fax: 81-250.

LUTKOVNI ABONMAJI

Odločali bodo starši, otroci so za

Adam in Karmen Šisernik nameravata v prihodnjem letu izpeljati dva lutkovna abonmaja v spomladanskem in jesenskem času ter božično-novoletni program Veseli december za predšolske in šolske otroke. Vzpodbudil ju je velik obisk in navdušenje otrok 7. novembra, ko si je tri predstave igrice 'Lačna gosjenica' v izvedbi Lutkovne skupine Čarr z Jesenic v Domu na Vidmu ogledalo kar 700 mladih iz vse občine in podoben odziv njihovih vrstnikov v Pivki in Postojni (28. novembra), zato sta se odločila za organizacijo Veselega decembra že letos (23. in 24. decembra). Mladi obiskovalci so novembrsko predstavo navdušeno sprejeli, saj so igralci in animatorji z njimi komunicirali in jih tako pritegnili v dogajanje na odru. To bi bila tudi osnovna značilnost predstav obeh lutkovnih abonmajev in Veselega decembra v letu 1997.

Za morebitna lutkovna abonmaja in Veseli december v letu 1977 sta si za otroke, stare od 4 do 10 let, zamislila 11 predstav: 4 v spomladanskem (februar - maj), 4 v jesenskem delu (september - december) in 3 v božično-novoletnem času. Adam Šisernik pričakuje, da bo zamisel deležna podpore kulturnih organizacij in društev, šol in podjetij, saj se je že dogovoril za 9 predstav. Ker so mu gostovanja obljubile kvalitetne lutkovne skupine iz Slovenije in Avstrije, med katerimi so tudi pravi profesionalci (KUD Bilčovi iz Avstrije, Miran Čanak oziroma njegov Studio moderne magije iz Ljubljane, Lutkovna skupina Papilu iz Ankarana, Lutkovna skupina Čarr z Jesenic, Lutkovna skupina Luft iz Ljubljane, Lutkovna skupina Fru-fru iz Ljubljane in LG Glasbena mladina iz Kranja), je prepričan, da bi prav lutkovne predstave zapolnile vrzel na tem področju kulture, razgibale dogajanje na Ilirskobistriškem, staršem mladih ljubiteljev gledališča pa prihranile stroške za potovanja v Ljubljano.

Če bosta pobudnika zbrala dovolj pokroviteljev, bo cena abonmaja za 4 predstave 1.800 tolarjev v primeru, če bodo pokrovitelji prispe-

vali 50% stroškov organizacije, in 1.400 tolarjev, če jih bodo pokrili v celoti (Zveza kulturnih organizacij Ilirska Bistrica jima je že obljubila pomoč, čeprav meni, da bi bila cena previsoka). Če bi zamisel uspela, imata Adam in Karmen Šisernik v načrtu še izvedbo abonmaja za starejše osnovnošolce.

Prva predstava spomladanskega lutkovnega abonmaja naj bi bila že februarja 1997 (KUD Bilčovi iz Avstrije), za prihodnji Veseli december pa si Adam Šisernik želi, da bi v Il. Bistrico prišli tudi zamejci iz Italije. Ker lutkovnega abonmaja nima nobena od sosednjih občin, bi bil zanimiv tudi za otroke iz Pivke, Postojne, Kozine in Sežane.

OBVESTILA

VESELI DECEMBER DOM NA VIDMU

V okviru letošnjega božično-novoletnega programa Veseli december si lahko ogledate dve lutkovni predstavi, namenjeni predšolskim in šolskim otrokom od 4. do 10. leta starosti. V ponedeljek, 23. decembra, bo z igrice 'MEDENI MESEC' (režija Saša Jovanovič) nastopila LUTKOVNA SKUPINA LUFT iz Ljubljane, v torek, 24. decembra, pa bo LUTKOVNA SKUPINA ČARR z Jesenic zagrala 'RADOVEDNO MEDVEDKO' (režija Bernarda Gašperšič). Obiskovalce obeh predstav, ki se bosta začeli ob 17. uri, čaka prijetno presenečenje. Vstopnina: 350 SIT za otroke in 400 SIT za odrasle.

LUTKE IN POEZIJA CENTER ZA SOCIALNO DELO

Skupina SONČEK, ki deluje v okviru Centra za socialno delo Ilirska Bistrica, bo v torek, 24. decembra, uprizorila igrice 'SONČEV OTROK'. Predstava se bo začela ob 17. uri v prostorih Sončka (Lestvika ulica 5).

BOŽIČNI KONCERTI KNEŽAK, HRUŠICA, JELŠANE, IL. BISTRICA

Zveza Kulturnih organizacij Ilirska Bistrica vabi na tradicionalne božične koncerte v KNEŽAK (cerkev sv. Marije Vnebovzete, četrtek, 26. decembra, ob 17. uri), v HRUŠICO (cerkev sv. Krizogona, nedelja, 29. decembra, ob 17. uri), v JELŠANE (cerkev sv. Marije Vnebovzete, ob 16. uri) in v ILIRSKO BISTRICO (cerkev sv. Jurija, ob 18. uri) pa v nedeljo, 5. januarja 1997. Nastopile bodo pevske in instrumentalne skupine iz občine ter gostje.

PROSLAVA PREMSKI GRAD

Ob občinskem kulturnem prazniku in 121. obletnici rojstva pesnika Dragotina Ketteja bo v nedeljo, 19. januarja 1997, ob 16. uri osrednja proslava in prva prireditev XX. meseca kulture v Občini Ilirska Bistrica.

NOVOSTI V KNJIŽNICI

Leposlovje za odrasle

Grant, C.: Škratje; Perc, G.: Stvari: zgodba iz šestdesetih let; Vidmar, J.: Blues za Saro; Kovačič, V.: Imperij pripovedovanja; Alberti, R.: O angelih; Christie, A.: Žalostna cipresa; Jurič, E.: Moj človek; Kociper, S.: Ker sem živel.

Strokovna literatura za odrasle

Veliki atlas sveta; Atlas Slovenije; Deporter, B.: Kvantno učenje; Kotler, P.: Marketing management; Privatizacija šolstva, zdravstva in kulture; Vilfan, S.: Zgodovinska pravotvornost in Slovenci; Svetina, J.: Slovenci in prihodnost; Covey, S. R.: Dnevna razmišljanja zelo uspešnih ljudi; Bravničar-L., M.: Fiziologija športa; Ulaga, D.: Šport, ti si kakor zdravje; Grošelj, V.: Anapurna; Stopar, I.: Grajske stavbe v osrednji Sloveniji; Šeruga, Z.: Prijazne poti; Kronika človeštva; Slovenska kronika XX. stoletja (1941-1995).

Leposlovje za mladino

Rozman, A.: Mihec, duh in uganka; Mestnik, I.: Veseli december; Tarman, D.: Moj domek; Filipčič, E.: Zlatolaska in zmaj; Hill, E.: Pikijev čarobni božič; Novak, B.: Strašljiva Stahovica; Stevenson, R. L.: Črna puščica.

Strokovna literatura za mladino

Young, C.: Poišči živali; Dogodivščine na morjih; Kermauner, A.: Kakšne barve je tema?; Šeruga, Z.: Indijanci brez perja; Kindersley, B.: Otroci vsega sveta; Mason, A.: Peary in Amundsen; Twist, C.: Lewis in Clark; Stanley in Livingstone; Varley, C.: Šolska enciklopedija.

Snežnik

Naslov uredništva: Bazoviška 40, 6250 Ilirska Bistrica, tel. 067/81-297, fax. 067/41-124

Ustanovitelj: Borislav Zejnullović

Izdajatelj: "GA Commerce", Bazoviška 40

Glavni in odgovorni urednik: Borislav Zejnullović

Uredniški odbor: Dimitrij Bonano, Vojko Čeligoj, Zdravko Debevc, Franc Gombač, Ivko Spetič (predsednik) Urednik, novinar in lektor: Branko Zidarič Urednik športne strani: Zdravko Debevc Tehnični urednik: Raymond Fabijanič

Tisk: "GA commerce" Ilirska Bistrica Naklada: 1600 izvodov

Pošta Ilirska Bistrica ima slovensko ime šele petdeset let

Ilirska Bistrica ima gotovo nekaj stoletno pošto tradicijo, čeprav jo najdemo v seznamu pošt na Slovenskem šele leta 1820 - tako navaja v knjigi "Primorska pošta skozi zgodovino" njen avtor dr. Fran Juriševič. Manj pa je znano, da je povsem slovenski naziv na poštne žige pošte Ilirska Bistrica star komaj petdeset let. Pa pojdimo po vrsti, kot nam o tem pripovedujejo redki poštni odtisi ilirskobistriškega poštnega žiga.

Najstarejši avtorju znani odtis poštnega žiga pošte Ilirska Bistrica sodi v predfilatelistično dobo. Zapečaten pismo je bilo poslano Gospodstvu na Grobnik iz bistriške pošte 11. junija 1840. leta. Na trorednem poštne žigu preberemo nemško ime za pošto JLLIR. / FEISTRIZ / 11. JUN.

jev s kraljevim odlokom 17. novembra 1927 združili dve dotedanji občini Ilirsko Bistrico (Bisterza) in Trnovo (Torrenuova) in novi veliki občini dali izmišljeno ime VILLA DEL NEVOSO. Sprva je okrogli dnevni žig poleg novega naziva nosil še pripis ISTRIA. Nova občina je v začetku

Primorskem, ki so bile takoj po vojni v conii B Svobodnega tržaškega ozemlja - upravljala ga je Jugoslovanska armada -, sodila pod pošto upravo na Reki. Pošte na slovenskem etničnem ozemlju nekdanje cone B so bile s posebnim odlokom pripojene k ljubljanski poštni upravi šele 12. septembra 1947.

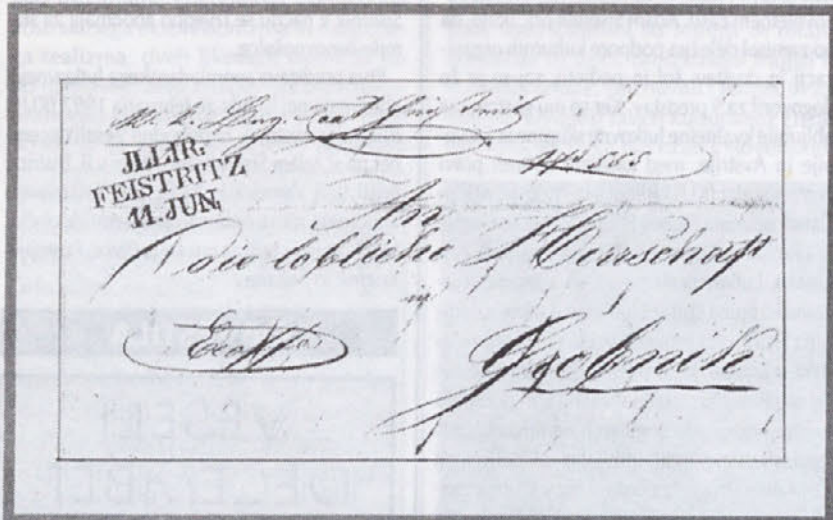
Prvi in tako najstarejši znani odtis poštnega žiga s povsem slovenskim imenom ILIRSKA BISTRICA nosi datum 5. V. (19)46. Letos je torej poteklo komaj prvih petdeset let.

Prvi povsem slovenski poštne žig pošte ILIRSKA BISTRICA z datumom 5. maj 1946 je star šele pol stoletja. (Zadnja dva žiga sta iz zbirke Franca Poklarja, Podgraje pri Ilirski Bistrici.)

"Koliko vode je moralo preteči v strugi reke Reke", da je kraj s povsem slovenskim življenjem v svoji sedem stoletij dolgi pisani preteklosti prvič dobil slovensko ime brez tujih okrasov tudi na poštne žigu!

Vojko Čeligoj

Najstarejši avtorju znani odtis poštnega žiga pošte Ilirska Bistrica na pismu, ki je bilo odposlano na Grobnik 11. junija 1840.

Po letu 1860 je bistriška pošta že uporabljala okrogli dnevni poštne žig s premičnim datumom, ki je imel poleg nemškega napisa ILLYRISCH FEISTRIZ tudi že slovensko ime ILIRSKA BISTRICA. Uporaba tega žiga se je zavlekla še

sodila v provinco Istro, kasneje pa je ilirskobistriška pošta pripadla Kvarnerski provinci (Provinzia Carnaro) in zato na poštne žigu najde-

Odtis dvojezičnega nemško-slovenskega žiga pošte Ilirska Bistrica pred prvo svetovno vojno.

dve polni leti po italijanski okupaciji Slovenskega Primorja, ko je sredi leta 1922 dobil tudi poštne žig Ilirske Bistrice svojo prvo italijansko označbo kraja - BISTERZA. Ker pa je očitno ime še vedno zvenelo preveč slovensko, so ob prvi upravni reorganizaciji novih zasedenih kra-

Italijanska poštne žiga: BISTERZA 3. 8. (19)24 in VILLA DEL NEVOSO z datumom 7. april (19)46, kar je skoraj celo leto po osvoboditvi.

mo še oznako FIUME(Reka), saj je bil tam sedež te province in poštne uprave.

Prav ta žig je ilirskobistriška pošta uporabljala kar nerazumljivo dolgo oziroma še polno leto od takrat, ko so bili naši kraji že osvobodjeni. Iz ohranjenih poštne odtisov lahko ugotovimo, da je pošta uporabljala "italijanski poštne žig" še do konca aprila 1946. Ilirskobistriška pošta je skupaj s številnimi poštami na Slovenskem

ODGOVOR

Publicist, politik, začetnik slovenskega veterinarstva in časnikarstva, po katerem smo vas spraševali, je bil dr. JANEZ BLEIWEIS.

Na vprašanje iz novembrske številke do 15. decembra 1996 nismo prejeli nobenega pravičnega odgovora.

NAGRADNO VPRAŠANJE

Na straneh Snežnika smo že večkrat objavili stare slike domačih gostiln. Za marsikatero bralca so slike predstavljale trd oreh, a nekateri so ga hitro strli oziroma ugotovili, za katero gostilno je šlo in kje je stala.

Slike gostilniških notranjosti so sicer redke, vendar dragocene, saj kažejo notranjo ureditev, kakovost ponudbe, določen stil, pa tudi kateri klijenti so bile namenjene. Znano je bilo, da so se v gostilni pri Matetu zbirali kmetje, v restavraciji Triglav delavci, uradniki v kavarni itd.

Tokratna slika, ki nam jo je za objavo odstopil Vilko Grlj, predstavlja notranjost novejših restavracij, zgrajene v začetku petdesetih let. Gostinski objekt je bil kasneje še nekajkrat preurejen, tako da bomo po sliki komaj spoznali njegovo sedanjo podobo. Za katero gostilno gre?

Enega izmed bralcev, ki nam bo do 15. januarja 1997 sporočil pravičen odgovor, bomo izžrebali in nagradili z enoletno naročnino na naš mesečnik.

ODMEVI

I. slovensko-hrvaški festival v Il. Bistrici

V septembrski številki Snežnika smo na tej strani opisali dogodke ob I. slovensko-hrvaškem festivalu v Ilirski Bistrici, ki se je veličastno zaključil v nedeljo, 8. oktobra 1950. Kljub temu, da je bil to izjemno skrbno pripravljen in izveden dogodek, ki mu na Bistriškem tudi kasneje ni bilo primere, o njem nismo uspeli najti nobene fotografije. Veseli smo, da so se nam oglasili naši bralci in da lahko že v tej številki objavimo tri fotografije tega dogodka.

Slika 1 • Milovan Bilc, Bistričan, ki že 40 let živi v Kopru, nam je s posebnim veseljem poslal fotografijo svečane povorke na dan festivala. Na sliki stopa v narodnih nošah Dramska skupina SKUD "Tone Tomšič", ki je za festivalne dni pripravila Finžgarjevega 'Divjega lovca'. Za skupino otrok (Janči Tomšič, Saško Ličan in Ado Muha) stopata glavna igralca Minka Smuk (Majda) in Milovan Bilc (Janez), za njima pa vsi ostali igralci. Igro je režiral Saša Ličan.

Slika 2 • Vitomir Dekleva nam je za objavo odstopil sliko festivalne povorke, posnete z istega mesta. V skupini mladih harmonikašev korakajo Drago Muha, Vitomir Dekleva, Frida Tomšič, Saša Batista in Ivo Mršnik (pred njim koraka mladi dirigent Vinko Poljšak). V ozadju so strumne vrste telovadk in telovadcev, članov TVD "Partizan" Ilirska Bistrica, ki jih je za nastop na festivalu pripravljala prof. Anica Sosič, tudi sicer uspešna organizatorica številnih in nepozabnih telovadnih nastopov šolske mladine na Bistriškem.

Slika 3 • Iz fotografske zapuščine znanega kulturnega delavca Draga Grlja pa je slika Mešanega pevskega zbora, posneta na dan festivala v Ilirski Bistrici. Levo spredaj je dirigent Alojz

Grm, harmoniko drži Aleksander Štrancar, peva Anton Knafelc in Drago Grlj pa nosita transparent s pomenljivim napisom: SKUD "TONE TOMŠIČ" - ILIRSKA BISTRICA, NAŠE DELO NAJ BO VREDNO NAŠEGA IMENA.

Iz Ljubljane se nam je oglašil tudi mojster fotografije Vlastja Simončič, avtor objavljenih fotografij s proslave priključitve Slovenske Primorske k Jugoslaviji, ki je bila v Ilirski Bistrici 16. septembra 1947. Vesel je bil objavljenih fotografij in povedal, da so ga na proslavo povabila bistriška dekleta - srečal jih je na ladji, ki je vozila izletnike z Reke v Pulj. Zasluga Vlastja Simončiča in neznanih deklet iz Bistric je, da se je ohranila kopica dragocenih fotografij pomembnega dogodka v našem mestu.

S pismom pa se je oglašil tudi podsekretar slovenskega zunanjega ministrstva Andrej Žlebnik in sporočil, da je bil s člankom seznanjen tudi zunanji minister dr. Davorin Kračun. Članek ju je spodbudil, da sta se obrnila na društvo slovensko-hrvaškega prijateljstva v Ljubljani in Zagrebu ter jima dala pobudo, da bi ob primeren času pripravili II. slovensko-hrvaški festival. Zdaj je, čeprav po petdesetih letih, na vrsti hrvaška stran.

Naše gostilne in gostišča ...

PRILOŽNOSTNI POŠTNI ŽIG

Ob miklavževanju, 5. dec. 1996

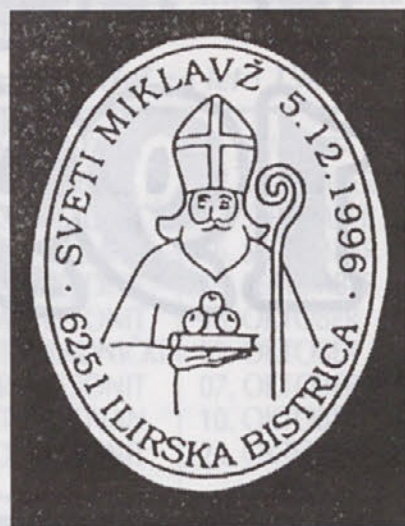
Trnovska pošta je 5. decembra 1996 uporabljala "MIKLAVŽEV POŠTNI ŽIG". Sv. Miklavž je eden najbolj priljubljenih svetnikov v Evropi. Okrog nobenega drugega svetnika se ni spleto toliko legend, kot prav okrog sv. Miklavža, ki simbolizira prijazno darežljivost in posebno naklonjenost prav mladim in najmlajšim. Številni običaji okrog miklavževanja so se razširili tudi v Ameriko, dobivali nova imena in nove oblike, vendar je sv. Miklavž še vedno ohranil svojo simboliko.

Sv. Miklavž je v Cerкви od 11. stoletja dalje v časteh kot velik priprošnjik in čudodelnik, svetnik, ki prihaja iz teme zimske noči v svetlobo preprostih kmečkih izb in v razkošne sobane mestnih hiš ter znova izgine v temni noči. O sv. Miklavžu ni povsem točnih podatkov, splošno velja, da je bil v 4. stoletju škof v Miri (današnja Turčija).

Na Slovenskem je blizu 200 cerkva, ki so mu posvečene in je tako svetnik z največ cerkvami. Sv. Miklavž je povsod zelo priljubljen, ker prinaša darove. Darovi so skromni, najpogostejše so to jabolka, rožiči, orehi, pomaranče, pa tudi kape, nogavice in knjige. Tudi porednim otrokom ne odreče darila, pa čeprav je to le šiba.

Nekdo je bilo miklavževanje tudi na Bistriškem velik družaben dogodek. Miklavž je vselej prihajal s številnim spremstvom, z angelčki, s parkelčki in s sv. Antonom. Slovesnost ni bila namenjena samo otrokom, ampak tudi odraslim fantom in dekletom, saj jo je spremljal kulturni program. Najbolj znana miklavževanja so v Il. Bistrici pripravljala domača prosvetna društva na

odrih Sokolskega doma, v kinodvorani ter v Trnovem pri Matetovih in v Dvorani, za gojenke samostana pa v samostanski igralnici. Živahno je bilo tudi v vseh okoliških vaseh.

Po drugi svetovni vojni se je sv. Miklavž pri nas umaknil v krog družin in svoje mesto prepustil dedku Mrazu, ki ga je država uvedla po vzoru Sovjetske zveze. Nепреkinjeno, vsako leto, pa je sv. Miklavž obiskoval vaščane Dobropolj v bližini Ilirske Bistrice in jim nosil skromne darove. Zadnja leta se sv. Miklavž zopet pojavlja na ulicah in stare navade se obnavljajo. Sodoben čas pa mu velikokrat dodaja pretirano komercializacijo.

Priložnostni poštni žig je pripravilo Primorsko numizmatično društvo Ilirska Bistrica v sodelovanju z Muzejskim krožkom pri DU Il. Bistrica in koprsko enoto Pošte Slovenije. Priložnostni poštni žig in ilustrirano razglednico z motivom miklavževega večera je oblikoval **Romeo Volk**.

Vojko Čeligoj

REPORTAŽA

Taborniki v zelenem srcu Evrope

2 Po šestnajstih letih smo se taborniki Snežniških ruševcev zopet odpravili na taborjenje v tujino, tokrat v državo Luxemburg na obisk k tamkajšnjim katoliškim skavtom. Luxemburške skavte smo spoznali na taborjenju v Bohinju julija letos, kjer smo jim priskočili na pomoč z opremo, saj je njihova zamujala debel teden. V zahvalo so nas povabili v svoje kraje. Ponujene priložnosti seveda nismo smeli zamuditi.

Zjutraj smo nadaljevali pot skozi listnati gozd s prevladujočim hrastom in opazili veliko področij, ki so jih pred leti prizadela neurja in hude zime, danes pa so pogozdena. Po nekaj urah hoje smo prišli v Clervaux, mesto v osrčju Ardenov s čudovitim benediktinskim samostanom, visoko mestno katedralo in gradom, v katerem je bilo v času našega obiska kar nekaj razstav, ki smo si jih z zanimanjem ogledali in se nato počasi odpravili z vlakom v tabor.

Sedmi dan našega taborjenja smo obiskali grad v Brandenbourgu oziroma njegove ruševine in njegovo nasprotje - čudovito obnovljen grad v turističnem mestecu Vianden, tik ob meji z Nemčijo, kjer je nekaj časa živel tudi slavnj pisatelj Victor Hugo. Na gradu smo lahko občudovali veliko različnih umetnostnih slogov, ohranjenih zbirk orožja, oklepov, slik, tapiserij in drugih ostankov iz njegove bogate zgodovinske zapuščine.

Dan potem smo se odpeljali v Belgijo, natančneje v Rosières, na obisk k družini Simčič, kamor nas je povabila naša tabornica Daša. Rosières je mesto, ki leži kakih 20 kilometrov

od Bruslja, milijonskega glavnega mesta, katerega znamenitosti, kot so Atomium, Grand place, Manneken pis (deček, ki lula), Heysel itd., smo kmalu spoznali. Belgija je bila takrat še vedno pod vplivom pedofilskega škandala, na kar so nas opominjale slike dveh žrtev, Melisse in Julie, ki so vsele na trgovinah in celo na avtomobilih. Bruselj je eno večjih, če ne celo največje središče ustanov EU in to je čutili skoraj na vsakem koraku. Tako je v strogem mestnem centru veliko trgovin, ki prodajajo tako imenovane "evropske artikle", proizvode z dvanajstimi rumenimi zvezdicami na modri podlagi. Prodajajo vse; od evro-nogavic, do evrolač in evro-puloverjev, tako da lahko brez težav, po pogovoru "Evro-obleka naredi evročloveka", postanete pravi evropski človek.

Nedaleč od Rosièresa je Waterloo, kraj, ki je znan po Napoleonovem zadnjem porazu proti združenim angleško-pruskim četam leta 1815. Na prizorišču zgodovinske bitke so danes polja, sredi katerih je hrib, na njem pa stoji bronasti kip leva, ki je obrnjen proti Franciji.

Marko Mršnik

FILATELIJA

**V nizu planinskih
znamk tudi Snežnik**

Na pobudo Planinskega društva Snežnik Ilirska Bistrica je Pošta Slovenije v program izdaj priložnostnih znamk za naslednje leto uvrstila tudi novo planinsko znamko s podobo VELIKEGA SNEŽNIKA 1796 m.

Oblikovanje nove planinske znamke je poštna uprava zaupala **Boštjanu Botasu Kendi** iz Ljubljane, ki se je že povezal z ilirskobistriškimi planinci. Motiv za znamko bo verjetno izbral med številnimi lepimi fotografskimi posnetki Snežnika iz zbirke "Čudoviti svet Snežnika" avtorja **Hinka Poročnika**.

Znamka bo razmeroma velika (40 x 28 mm), natisnila pa jo bo Tiskarna Delo v Ljubljani. Njena nominalna in frankaturna vrednost bo 13 SIT za standardno pošto v notranjem prometu. Skupaj z znamko bo izdana tudi spominska kuverta prvega dne in priložnostni poštni žig.

Bistrškim planincem je izdaja snežniške znamke še posebej pri srcu, saj bodo prihodnje leto slavili tudi 90-letnico svojega društva. Prav zato bo predstavitev nove znamke v Ilirski Bistrici (21. januarja 1997) še toliko bolj slovesna.

Kljub kratki dobi slovenske države in poštne samostojnosti je Pošta Slovenije doslej izdala naslednje znamke z gorniško motiviko: 80 let Gorske reševalne službe z jalovcem v ozadju (1992), 100 let SPD z Julijci v ozadju in Čopov steber s severno steno Triglava (1993), Ojstrico (1994) ter znamko ob 100-letnici Aljaževega stolpa s Triglavom (1995).

Vojko Čeligoj

KINOLOŠKI KOTIČEK

Vesti iz Kinološkega društva Ilirska Bistrica

Konec leta je tu in naši kužki bodo kar sedem let starejši od lanskega leta, saj večina bralcev Snejnika gotovo ve, da pri psih uporabljamo za primerjavo starosti po človekovih letih, obnašanju, stanju organizma in drugih kazalcih mnogokratnik sedem. Še dobro, da se to šteje samo psom.

V začetku meseca nas je, kot smo najavili v prejšnji številki, obiskal **Franček Šterman**, znani kinološki strokovnjak iz Ljubljane. Poln razred poslušalk in poslušalcev, ljubiteljev psov, je na OŠ Antona Žnidaršiča (člani društva se na tem mestu zahvaljujemo ravnatelji **Karmen Šepec**, ki nam je odstopila prostor) skrbno prisluhnili uvodnim besedam, nato pa predavatelja zasul z vprašanji. Naj sklenemo misel o dve uri dolgem pogovoru: bilo je koristno, poučno in prijetno. Na koncu smo izžrebali še dva obiskovalca in jima izročili nagradi Kinološkega društva Ilirska Bistrica.

Delo v "pasji mali šoli" poteka po načrtu. Ugotavljamo, da so vsi kužki v nekaj mesecih zrasi v prave lepote, ki pa so, hvala bogu, kljub velikosti in teži še vedno samo otroci, čeprav je igra z njimi prijetno opravilo in sprostitve za njihove lastnike. S šolo bomo nadaljevali tudi v zimskih mesecih, če nam bo naklonjeno vreme, sicer pa se bomo sestali v zaprtem prostoru, si ogledali videokasete o šolanju psov, o načinu izvedbe izpitov in se seveda pogovarjali o naših ljubljenicah.

V tedniku se je naš član **Jadran Psč** udeležil dveh seminarjev za inštruktorje šolanja psov in markerje, ki ju je organizirala komisija za šolanje psov pri Kinološki zvezi Slovenije. Seminarja so vodili trenutno najboljši kinološki strokovnjaki v slovenskem prostoru in

prepričani smo, da se bo znanje, pridobljeno na omenjenih seminarjih, obrestovalo tudi pri delu v našem društvu.

Novo leto je tu, pokale bodo petarde in letele rakete. Dragi bralci Snežnika, bodite uvidetni do sosedov in uporabo pokajočih, prasketajočih in svetlikajočih se petard in raket omejite na praznik, ne prižigajte jih ves mesec. Upošteвайте tudi, da privezan ali pa zaprt pes ne loči med nevarnim ali neenevarnim pokom - strah, ki bi ga doživel pri puku mu lahko povzroči psihične motnje in spremeni njegovo obnašanje tudi tako, da ne bo samo prestrašen, ampak bo ob vsakem puku lahko postal celo napadalen.

Da prazniki ne bodo prenaporni, tokrat ne bomo zastavljali nagradnega vprašanja, pač pa vsem bralcem Snežnika, še posebej pa lastnikom in ljubiteljem psov, v imenu Kinološkega društva Ilirska Bistrica voščim vesele božične praznike, srečno in zdravja polno Novo leto 1997 ter obilo veselja z Vašimi "kosmatimi" ljubljenci.

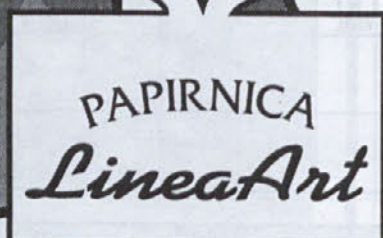
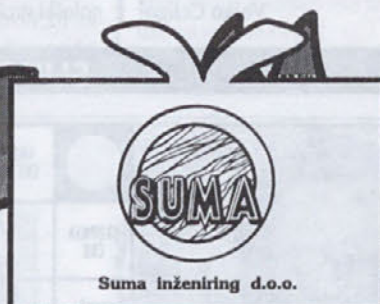
Med prazniki pa si le vzemite čas ter njim in sebi privoščite nekaj sprehodov v naravi. Na koncu vsem skupaj še kinološki pozdrav. (vs)

SLIKOVNA KRIŽANKA

Rešitev križanke iz novembrske številke (vodoravno): Čeligoj, Vladimir, la, dva, mnenje, AA, DEM, iu, državnem zbo(ru), PE, Aro, Na, Er, oblast, Egk, Jalu, Plesna šola, Dej, Rikli, plansar, Te, Ace, As, šport, Arenas, ne, Ofir, Re, Kanin, Tani, ŠKUC, Uliks, ožin, Podvelka, okiti, Ili, Saara, Maji, kot, April, Aras.

Vesel božič in srečno v letu 1997!

ŠPORT NEKOČ

Iz zgodovine bistriške košarke

3

Prijetno presenečen ob oživitvi košarke v našem mestu, bolje rečeno v naši občini, o čemer pričajo ustanovni občni zbor košarkarskega kluba v Ilirski Bistrici, zimska in poletna občinska košarkarska liga ter razmerna solidni igralci posameznih ekip v teh ligah, s kolegi ponovno podživljam zgodovino naše, bistriške košarke. Zelo težko se je lotiti pisanja katerekoli kronike ob pomanjkljivi dokumentaciji. A po toči zvoniti je prepozno, zato bom poizkusil opisati zgodovino bistriške košarke po spominu, obstoječih dokumentih in zabeležkah. Seveda bom hvaležen vsem, ki bodo lahko dopolnili ta zapis.

Razpored tekem v prvi zvezni ligi za leto 1965

1	04. APRIL	PARTIZAN : LESONIT	29. AVGUST
2	11. APRIL	LESONIT : ZADAR	05. SEPTEMBER
3	18. APRIL	RABOTNIČKI : LESONIT	12. SEPTEMBER
4	22. APRIL	LESONIT : OLIMPIJA	16. SEPTEMBER
5	25. APRIL	CRVENA ZVEZDA : LESONIT	19. SEPTEMBER
6	02. MAJ	LOKOMOTIVA : LESONIT	26. OKTOBER
7	20. JUNIJ	LESONIT : RADNIČKI	03. OKTOBER
8	27. JUNIJ	ŽELJEZNIČAR : LESONIT	07. OKTOBER
9	04. JULIJ	LESONIT : SLOVAN	10. OKTOBER
10	11. JULIJ	BEOGRAD : LESONIT	24. OKTOBER

Množica gledalcev v bistriškem športnem parku spremlja tekmo med košarkarji Lesonita in Zadra.

Igralci Lesonita so se podali na težko pot. Vztrajali so in častno zastopali Bistrico po vseh večjih središčih takratne Jugoslavije, ki je bila v mednarodnem in svetovnem merilu košarkarska velesila. Bistričani so se kosali s klubi, v katerih so igrali državni reprezentanti kot so bili Daneu, Kandus, Dermastja, Bassin, Logar, Djerdja, Korač, Skansi, Čosić in številni drugi. V uteho za ves trud smo le zaključili zvezno tekmovalje z dvema točkama, ki smo jih odvzeli Rabotniškemu iz Skopja. Dodajmo še to, da so novinci tista leta praviloma ostajali brez

točk na koncu tekmovalja v prvi zvezni ligi. KK Lesonit je nekako prekinil to tradicijo.

Spet v republiški ligi

V naslednjih letih je sledilo tekmovalje v 1. republiški ligi. Ponovil se je uspeh izpred dveh let - KK Lesonit je ponovno postal prvak Slovenije in se tako uvrstil v drugo zvezno ligo - zahod. V tej konkurenci košarkarskih ekip Slovenije, Hrvaške in Bosne so bili igralci Lesonita uspešni tri košarkarske sezone. Z reorganizacijo tekmovalj v Slo-

veniji in po uveljavitvi portoroških sklepov, ko so bile postavljene med drugim tudi zahteve za igranje košarke v dvoranah, je v Ilirski Bistrici upadla zagnanost za to športno panogo. Starejši igralci so postopoma zapuščali klub, ki je počasi, a vztrajno nazadoval. Bili so poskusi nekaterih košarkarskih zanesenjakov, da obudijo klub in da se povrne ugled košarke, kar jim je deloma tudi uspelo. Člani so igrali v drugi republiški ligi - zahod, v regijskem merilu pa pionirji, kadeti in mladinci v moški in ženski konkurenci.

Delo z mladimi

Ko pregledujemo zgodovino bistriške košarke ne moremo mimo uspešnega dela pri vzgoji mladih košarkarjev v osnovnih šolah v letih od 1966 do 1976. Večina osnovnih šol v občini se je vključila v manifestacijo Košarkarske zveze Slovenije - v PIONIRSKI KOŠARKARSKI FESTIVAL. V arhivih Košarkarske zveze Slovenije so zabeleženi zelo dobri dosežki bistriških osnovnošolcev.

V moški in ženski konkurenci so bistriški košarkarji in košarkarice dosegali vidna mesta prav pri vrhu.

Nazadnje, leta 1975, so pionirji Osnovne šole Dragotin Kette iz Ilirske Bistrice postali prvaki Slovenije. Oveko-večimo še odlične tekme naših mladih košarkarjev z zaključnega turnirja za prvaka Slovenije!

Kraj dogajanja: Kranj. Datum: 20. maj 1975. Sodelujoče ekipe: prva skupina - Kranj I. (OŠ S. Jenko), Ilirska Bistrica (OŠ D. Kette), Kranj II (OŠ L. Seljak); druga skupina - Ljubljana I (OŠ O. Kovačič), Ljubljana II. (OŠ Prule), Murska Sobota.

Košarkarsko moštvo Osnovne šole D. Kette je prepričljivo premagalo vse nasprotnike in osvojilo naslov prvaka osnovnih šol v košarki za leto 1975.

Rezultati tekem: OŠ S. Jenko (Kranj) : OŠ D. Kette 39:45, OŠ L. Seljak (Kranj) : OŠ D. Kette 27:56, OŠ D. Kette : OŠ O. Kovačič (Ljubljana) 65:34, OŠ D. Kette : OŠ Prule (Ljubljana) 45:39. Igralci: N. Dujc, H. Golle, M. Samsa, R. Jenko, J. Kaluža, J. Vičič, F. Smrdelj, D. Čandek, M. Muha (kapetan), I. Hribar, F. Čekada in A. Grlj.

Še vedno brez dvorane

Na sestanku KK Lesonit, 25. maja 1984, na katerem so razpravljali o problematiki košarke na Bistriškem, so bile podane naslednje ugotovitve:

- v Il. Bistrici ni športne dvorane in košarkarji igrajo tekme izven domačega kraja (gostujejo v Podgradu),
- izgubili smo stik s svojo publiko, primanjkuje strokovnih kadrov, zanimanje za košarko upada,
- primanjkuje strokovnih delavcev (trenerji, sodniki, zapisnikarji),
- nezainteresiranost osnovnih šol in nekdanjih košarkarskih delavcev za košarko pod takimi pogoji.

Na tem sestanku so bili po dolgotrajni razpravi (na žalost) sprejeti naslednji sklepi: 1. zaradi pomanjkanja igralcev in trenerjev se razpustijo vse tri selekcije: članska, mladinska in kadetska,

Pionirke Osnovne šole D. Kette leta 1969

Igralci ekipe OŠ D. Kette so bili slovenski pionirski prvaki za leto 1975. Z leve stojijo: A. Štemberger (pomočnik trenerja), J. Vičič, F. Smrdelj, A. Grlj, M. Muha, F. Čekada, J. Kaluža, N. Dujc, D. Grlj (trener); čepijo: I. Hribar, H. Golle, R. Jenko, D. Čandek in M. Samsa.

2. nosilec vseh aktivnosti za delo z mladimi bo osnovna šola, ki bo ob strokovni pomoči KK Lesonit organizirala košarkarske tabore, tekmovalja in druge oblike dela z mladimi na nivoju občine,

3. na nivoju občine bo potrebno organizirati rekreativno ligo in pritegniti vanjo čimveč mladincev in nekdanjih igralcev.

Zabvala

Prav je, da na tem mestu poudarimo in cenimo pomoč, ki so nam jo v tekmovalnih I. slovenske lige in pozneje v drugi zvezni ligi nudili nepozabni košarkarski prijatelji, igralci in strokovnjaki iz Ljubljane. Naštemo jih! To so bili: Janez Bajc, Janez Wallas, Drago Polž, Tine Logar, Igor Jeltnikar in Janez Potočnik - Drol, ki je postal Bistričan ravno zaradi košarke.

V tem zapisu naj dobijo mesto tudi vsi Bistričani, ki so s svojim požrtvovalnim delom veliko pripomogli, da je bila bistriška košarka uvrščena v sam vrh Slovenije. To so bili funkcionarji TVD Partizan in KK Lesonit, košarkarski trenerji, sodniki, pomožni sodniki in zapisnikarji. Naštemo še te: Drago Grlj, Aleksander Batista, Dušan Dujc,

Za zaključek

Mineva dobrih štirideset let organizirane košarke v Ilirski Bistrici. V tem času smo v tej športni panogi dosegli izredne dosežke. Žal tudi padce. Za mrtvilo, ki je nastalo v osemdesetih letih imamo poleg subjektivnih tudi objektivne razloge. Z izgradnjo nove športne dvorane so se pogoji za dvoranske športe spremenili. Vso pohvalo si zaslužijo posamezniki in skupine, ki želijo to nadvse priljubljeno igro z žogo vrniti Ilirski Bistrici. Jim bo to uspelo? Dogodki na zadnjih tekmovaljih v občinski ligi dokazujejo, da obstajajo možnosti za uredničev teh želja. Pri teh prizadevanjih jim želimo veliko sreče in uspeha!

(KONEC)
Dimitrij Grlj

KK Lesonit je leta 1966 ponovno osvojil republiško prvenstvo. Z leve: M. Šuštar, D. Prosen, M. Mikuletič, R. Gregorčič, D. Antonič, B. Rože, U. Koren, Ž. Klanjšček, Z. Kandare in J. Potočnik.

Štiri generacije ilirskobistriških košarkarjev leta 1982.

LOKOSTRELSTVO

Lokostrelci startali v novo sezono

Lokostrelska zveza Slovenije je ob zaključku sezone pripravila svečano proslavo ob 20. obletnici ustanovitve. Seveda smo se svečanosti v lepem številu udeležili tudi lokostrelci iz Ilirske Bistrice.

Naši tekmovalci so za dosežene rezultate in uspehe dobili zaslužena priznanja. Med zmagovalce tekmovalcev za Slovenski pokal sta se vpisala **Urška Hrvatini** in **Jan Šuštar**, drugo mesto so si prideljali **Maja Štefančič**, **Vanja Štemberger**, **Igor Rudež**, **Aljaž Simonič** in **Tomaž Rojc**, tretje mesto pa sta osvojili **Dunja** in **Sanja Štemberger**. V seštevku klubov je prvo mesto osvojil lokostrelski klub iz Ankarane, Bistričani pa smo osvojili drugo mesto. Da bi bil uspeh še večji, je poskrbela mednarodna lokostrelska organizacija FITA, ki je lokostrelcem podelila značke za dosežene rezultate. Kar pet naših lokostrelcev bo od sedaj nosilo FITA ARROWHEAD značke.

Da so bistrski lokostrelci dobro pripravljani na novo sezono, sta pokazali prvi dvoranski tekmi, ki sta šteli za Slovenski pokal.

Na prvi v Izoli smo osvojili kar 16 medalj, na drugi v Postojni pa 14. Tudi trenutno vodstvo v točkovanju klubov za Slovenski pokal kaže, da smo res postali dober klub. Naše krepko vodstvo pred Ankaranci je za nas dober izziv. Obljubili smo si, da vodstva letos ne bomo izpustili iz rok.

Na koncu pa še najboljše želje vsem lokostrelcem, prijateljem lokostrelstva in vsem bralcem časopisa *Snežnik* ob prihajajočih praznikih.

Bistrski lokostrelci

KOŠARKA

KK Plama-pur širi delo z mladimi

Na razširjeni seji Upravnega odbora KK Plama-pur so bile podane prve ocene in analize delovanja od ustanovitve. Upravni odbor ni mogel mimo dejstva, da je bilo v kratkem obdobju narejeno zelo veliko, predvsem na organizacijskem področju.

Članska ekipa Košarkarskega kluba Plama-pur si nabira izkušnje v D-SLOVENSKI KOŠARKARSKI LIGI ZAHOD. Upravni odbor je sklenil, da bo prva ekipa po končanem tekmovalnem nadaljevala s treningi in tekmi. V tej smeri že potekajo dogovori za sodelovanje z ekipami iz okolice in tudi iz tujine.

Prva ekipa bo doživela spremembe, saj je v njej kar 25 igralcev - iz nje bomo formirali mladinsko ekipo in prvo postavbo, kar bo omogočalo kvalitetnejše strokovno delo.

Tudi delo z mlajšimi in starejšimi dečki ter deklicami poteka nemoteno, saj zanje skrbijo trenerji **Mitja Muha**, **Franc Čekada** in **Miloš Žbogar**. Razveseljivo je, da pod strokovnim vodstvom omenjenih trenerjev

deluje in trenira že preko 100 igralcev in igralke.

Ekipa veteranov KK Bistrice nadaljuje tekmovalno v mednarodni ligi ALPE-ADRIA. Po novembrskem gostovanju v Italiji, je v petek, 20. decembra, v domači dvorani gostila ekipo iz Tolmina in jo je premagala z rezultatom 112:88.

Ob koncu leta se KK Plama-pur zahvaljuje vsem svojim navijačem, privrženecem in sponzorjem, še posebej pa podjetju Plama-pur iz Podgrada in njegovemu direktorju gospodu **Radošu Gregorčiču**.

KK Plama-pur želi vsem skupaj vesele božične praznike in srečno novo leto.

Za UO KK Plama-pur:
Dušan Jenko

ROKOMET

Rokometne novice

• Tudi v mesecu decembru mlade rokometnice ne mirujejo.

Na rednih treningih, ki se odvijajo štirikrat tedensko, se je ekipama članic in starejših deklic priključila tudi ekipa mlajših deklic, saj v ilirskobistriškem rokometnem klubu posvečajo veliko pozornost delu z najmlajšimi. Mlajše deklice (na fotografiji **P. Nikolič**) trenira **Zoran Božič**, pomaga pa mu tudi nekdanji igralec Rokometnega kluba Topol **Vito Kapelj**.

• Ženskemu delu rokometnega kluba se je priključila tudi moška sekcija veteranov. To so bivši aktivni igralci Rokometnega kluba Ilirska Bistrica. Da niso pozabili svoje

ljubezni do roketne žoge, so dokazali na turnirju veteranov, ki je bil v soboto, 14. decembra, v Črnomlju. Kljub dobrim igram jim je kmalu pošla sapa - obe tekmi so sicer izgubili, domov pa so odšli bogatejši za nekaj izkušenj in rokometnih poznanstev.

Uprava kluba sporoča, da je **DAN ROKOMETA**, ki je bil predviden že v decembru, prestavljen na soboto, 11. januarja, od 16. ure dalje v Športni dvorani OŠ A. Žnidaršiča.

Vsem športnicam, športnikom in ljubiteljem športa na Bistriškem želi Rokometni klub Ilirska Bistrica mnogo športnih uspehov v novem letu.

ŠPORT V LETU 1996

Izjemno uspešno leto

Izteka se zadnji dnevi letošnjega leta, zato lahko tudi v športu povlečemo črto pod doseženimi rezultati športnikov in klubov. Brez pomislekov si upam trditi, da je za nami najuspešnejša sezona doslej. Trditve lahko podkrepim s konkretnimi podatki, čeprav se zavedam, da niso edini in pravi odraz vsega, kar je bilo v športu storjenega oziroma doseženega. Dejstvo je, da se klubi lahko pohvalijo z odličnimi tekmovalci, ki posegajo v sam vrh državnih prvenstvenih tekmovalcev, še več, z delom in rezultati so si priborili mesta tudi v državnih reprezentancah, o čemer lahko mnogi mladi športniki le sanjajo.

Ko smo na začetku leta z občudovanjem zrl na seznam petih kategoriziranih športnikov po merilih Olimpijskega komiteja Slovenije, verjetno ni nihče predvideval, da se bo kmalu podvojil, zato si zaslužijo, da jih ob pregledu rezultatov na koncu leta ponovno omenimo.

• Med lokostrelci je imel status športnika mladinskega razreda **Martin Hrvatini**, ki ga na žalost ni uspelo podaljšati. To pa je uspelo **Igorju Rudežu** na tekmah za Evropski mladinski pokal. Prav v Ilirski Bistrici si je status športnika državnega razreda pristreljal še **Andraž Čeligoj** z zmago na državnem prvenstvu v Arrowheadu.

• Med karateisti si je status športnika mladinskega razreda za leto 1996 zagotovila **Marjanca Šajn**. Žal je bila na letošnjem mladinskem prvenstvu šele četrta, tako da ji ni uspelo podaljšati statusa še za naslednje leto. Presenetili pa so **Domen Gobec**, **Robert Čurlič** in **Kristofer Štemberger**, ki so osvojili državno prvenstvo v kateh ekipno. S tem so si priborili nastop tudi na evropskem prvenstvu in mesta v slovenski reprezentanci.

• **Tamara Matko** in **Andraž Lipolt** že vrsto let sodita med vodilne trap strelce v Sloveniji. **Andražu**, kot kaže, ni uspelo podaljšati statusa športnika državnega razreda, saj je bil na državnem prvenstvu za člane drugi. Prvo mesto je izgubil po dodatnem streljanju v finalni seriji. **Andražu** očitno ne bo pomagala niti uvrstitev s svetovnega pokala v Atlantu, kjer je bil kot slovenski reprezentant najboljši. **Tamara** je bila tudi v letošnjem letu ponovno od-

lična. Pred kratkim je bila tudi uradno razglašena za najboljšo slovensko trap strelko. Z zmago na mladinskem državnem prvenstvu si je zagotovila nadaljšanje statusa športnice mladinskega razreda.

• Vso balinarsko javnost je ponovno presenetil **Ivan Urh**, član BK Lesonit iz Kuteževega. Na državnem prvenstvu v natančnem izbijanju je ugnal vso slovensko elito, vključno z reprezentanti. Ta rezultat ga uvršča med športnike državnega razreda.

Letos so dosegli odlične rezultate tudi naslednji športniki oziroma ekipe:

• **Igor Rudež** je kot član slovenske lokostrelske reprezentance trikrat nastopil na Evropskem mladinskem pokalu,

• **Andraž Čeligoj** je zastopal slovensko študentsko reprezentanco na univerziadi v Lyonu, kjer je zasedel 32. mesto med 50 tekmovalci,

• **Lokostrelski klub Ilirska Bistrica** se je v sklopu tekmovalcev za Slovenski pokal uvrstil na drugo mesto,

• **Trap klub Ilirska Bistrica** je v I. trap ligi s člansko ekipo osvojil 3. mesto. Mladinci so nastopali v III. trap ligi in zasedli 5. mesto med 9 ekipami oziroma 3. v konkurenci mladinskih ekip,

• **Mladinska ekipa Trap kluba Ilirska Bistrica** je bila 2. na državnem mladinskem prvenstvu,

• **Sandi Rolih** se je v seštevku I. trap lige med posamezniki uvrstil na 5. mesto, **Andraž Lipolt** pa na 9. mesto. Med mladinkami je bila v III. trap ligi najboljša **Tamara Matko**, med mladinci pa je bil odličen tudi **Goarzd Slemenšek** s 3. mestom,

• mladince **Mladen Kablar** (v kateh) in **Mirislav Derajič** (v borbah) sta bila 3. na mladinskem državnem prvenstvu v karateju,

• **Mladen Kablar** in **Špela Muha** sta uspešno zastopala slovensko mladinsko karate reprezentanco na 2. odprtem prvenstvu Bavarske (Nemčija),

• **Balinarski klub Lesonit** je s člansko ekipo osvojil 3. mesto v balinarski Super ligi. Visoko mesto je potrdil tudi v play offu tega tekmovanja,

• **Balinarski klub Planinc - Topolc** je dosegel z 2. mestom v I. balinarski ligi pomemben uspeh, saj se je uvrstil v Super ligo. V sezoni 1997 bo nastopal v družbi najboljših slovenskih balinarjev kot drugi ilirskobistriški predstavnik.

Med vsemi športniki in ekipami bomo v začetku prihodnjega leta izbrali ŠPORTNIKA, ŠPORTNICO IN EKIPO LETA 1996 v naši občini. Bralci si lahko na osnovi rezultatov ustvarite mnenje oziroma dokaj jasno sliko o tem, kdo je najboljši. Komisija za priznanja pri športni zvezi Ilirska Bistrica in Izvršni odbor SZ bosta januarja sprejela odločitev in podelila priznanja na podlagi dostavljenih vlog klubov z natančno obrazložitvijo vseh dosežkov predlaganih posameznikov in ekip.

Najboljšim bodo podeljene **PLAKETE IN PRIZNANJA JANKA KOVAČIČA**, ki nosijo ime po odličnem sokolskem telovadcu s Prema. Športna zveza Ilirska Bistrica bo Priznanja Janka Kovačiča podelila tudi mladim in perspektivnim športnikom do 15. leta. Rezultate mladih tekmovalcev bomo predstavili v januarski številki *Snežnika*.

Z. Debevc

ŠPORTNA REKREACIJA/ODBOJKA

Zmagovalke lige so iz Košane

V soboto, 21. decembra, so bile v Športni dvorani OŠ A. Žnidaršiča odigrane zadnje tekme ženske odbojarske lige za leto 1996.

Osem ekip, za katere je nastopilo okrog 70 rekreativk vseh starosti, je v minulih dveh mesecih odigralo 28 tekem po sistemu vsaka ekipa z vsako. Na koncu so slavile igralke iz Košane, ki imajo razmerje v zmagah 7:0. Očitno je bilo, da so izkoristile svoje izkušnje iz preteklih pet ali šest sezon, kolikor že igrajo rekreativno odbojko v košanski telovadnici. Na 2. in 3. mestu jim sledijo precej manj izkušene, a perspektivne ekipe tekmovalk iz osnovne in srednje šole.

ŽENSKA ODBOJARSKA LIGA 1996
KONČNA LESTVICA

	točke	razlika v nizih
1. KOŠANA	14	14 : 1
2. MIKASA	12	12 : 2
3. SREDNJEŠOLKE	10	11 : 4
4. OŠ A. ŽNIDARŠIČA	8	8 : 6
5. PODGRAD	6	6 : 8
6. SKRITI TALENTI	4	4 : 10
7. KŽŽ	2	2 : 12
8. AEROBIC TEAM	0	0 : 14

Zmagovalke ženske odbojarske lige

Moška odbojka
po novem letu

Športna zveza Ilirska Bistrica, organizator MOŠKE ODBOJARSKE LIGE, je v ponedeljek, 16. decembra, pripravila dogovor s predstavniki ekip, ki so se prijavile na tekmovalno. Predvidoma bo nastopilo osem ekip, ki se bodo pomerile vsaka z vsako. Začetek ligaškega tekmovanja bo šele po novem letu.

Prva tekma 1. kroga bo odigrana v sredo, 8. januarja 1997, ob 18. uri v telovadnici OŠ R. Ukoviča v Podgradu, ostale tri pa v Športni dvorani OŠ A. Žnidaršiča v soboto, 11. januarja 1997, od 13. do 16. ure. V naslednjih dveh mesecih bo na obeh igriščih odigrano 28 tekem.

Pred začetkom ligaških tekem bo 4. januarja v Podgradu organiziran tudi uvodni turnir štirih ekip, na katerem bodo demonstrirana pravila tekmovalcev za rekreativce.

DP za dekleta

Ekipa starejših deklic, ki jo vodi **Marjo Princ**, bo pod imenom ILIRSKA BISTRICA 27. decembra nastopila na odbojarskem turnirju ŽOK Radio Morje v Izoli. Turnir bo obenem tudi državno prvenstvo za starejše deklice (letnik 1982). Z zanimanjem pričakujemo rezultate in odmeve po merjenju moči z nekaterimi klubskimi ekipami.